

۱- کدام واژه بیت زیر را درست‌تر کامل می‌کند؟

«دلَم در بند توست و دیده خون‌بار / ... کن از این بندم برون آر»

- (۱) تَلَطَّف
(۲) سفاهت
(۳) عربده
(۴) تراوش

۲- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«پدرام: غمین - باره: دیوار قلعه - درع: زره - فتراک: ترک‌بند - فوج: دسته - اشباه: همانندان - طاس: کاسه»

مسی - زبون: خار - ندامت: تأسف»

- (۱) یکی
(۲) دو تا
(۳) سه تا
(۴) چهار تا

۳- در کدام بیت نادرستی املایی هست؟

- (۱) چون سکندر شاه شد صاحبقران و خواجه خضر / کز حیات شاهش ایزد داد عمر جاودان
(۲) خواست ایزد شاه را آگه کند از کید خصم / ورنه هرگز این قضا نازل نگشتی ز آسمان
(۳) گرچه پیر است آسمان لیک این قدر مبهوت نیست / کز خدایش شرم ناید وز شهنشاه جوان
(۴) مدح شاه و خواجه می‌خواندم به آواز بلند / با بیانی نقض کش بود از فصاحت ترجمان

۴- جدا از فعل‌های امر و نهی، زمان فعل‌های چند تا از مصراع‌های زیر نادرست مشخص شده است؟

- (الف) به آورد با او بسنده نبود: ماضی بعید
(ب) کنون من گشایم چنین روی و موی: مضارع مستمر
(ج) ز چنگم رهایی نیایی مشور: ماضی نقلی
(د) زمانه ز مادر چنین ناورید: ماضی ساده

- (۱) یکی
(۲) دو تا
(۳) سه تا
(۴) چهار تا

۵- کدام واژه‌ی مشخص‌شده نقش دستوری متفاوتی دارد؟

- (۱) مرا ز خطّهی شروان برون فکن ملکا / که فرضه‌ای است در او صد هزار بحر بلا ملک
(۲) گرت سودای این راه است سلمان / ز خود بگذر که اول منزل آن است سلمان
(۳) هر آن کو قلم را نورزید و تیغ / بر او گر بمیرد مگو ای دریغ دریغ
(۴) دوش در خیل غلامان درش می‌رفتم / گفت ای عاشق بیچاره تو باری چه کسی؟ عاشق

۶- در بیت زیر، «ش» در عبارت «آمدش» با سکون خوانده می‌شود. در کدام بیت چنین سکونی روی «ش» هست؟

«نگه کرد سهراب و آمدش ننگ / برآشفتم و تیز اندر آمد به جنگ»

(۱) همه دیدند که افتاده ز پای / لیک روزی نگرفتندش دست

(۲) زان طره‌ی پرپیچ‌وخم سهل است اگر بینم ستم / از بند و زنجیرش چه غم هر کس که عیاری کند

(۳) مرد راضیست که در پای تو افتد چون گوی / تا بدان ساعد سیمینش به چوگان بزنی

(۴) همی خواندندش خداوند رخس / جهانگیر و شیروازن و تاج‌بخش

۷- نقش دستوری کدام واژه در ابیات زیر، با نقش دستوری «بیم» در مصراع «ز کس جز خداوندشان بیم نیست» یکسان است؟

«گرچه خاموشم ولی آهم به گردون می‌رود / دود شمع کشته‌ام، در انجمن پیچیده‌ام»

- (۱) خاموش
(۲) آه
(۳) گردون
(۴) کشته

۸- «را» در انتهای کدام دو بیت زیر، نشان‌دهنده‌ی مفعول است؟

(الف) من از مردن نخواهم سایه‌ی طوبی ولی خواهم / که روزی سایه بر خاکم فتد آن سرو بالا را

(ب) حذر کن از دم سرد رقیب، ای نوگل خندان / که از باد خزان آفت رسد گل‌های رعنا را

(ج) دلا، تا می‌توان امروز فرصت را غنیمت دان / که در عالم نمی‌داند کسی احوال فردا را

(د) زلال خضر باشد خاک پایت، جای آن دارد / که ذوق خاکبوسی بر زمین آرد مسیحا را

(ه) هلالی را چه حد آن که بر ماه رخت ببندد؟ / به عشق ناتمام او چه حاجت روی زیبا را؟

- (۱) الف، ب
(۲) ب، ج
(۳) ج، د
(۴) د، ه

۹- در عبارت زیر به ترتیب چند گروه وابسته‌ی پیشین و چند گروه وابسته‌ی پسین دارند؟

«از او آن صفت می‌زاید و از من این صورت می‌آید. من از وی در غضب نمی‌شوم و او از من صاحب ادب می‌شود. من از سخن او جاهل

نمی‌گردم و او از خلق و خوی من عاقل می‌گردد.»

- (۱) دو - سه
(۲) سه - سه
(۳) دو - دو
(۴) سه - دو

۱۰- کدام بیت تشبیه دارد؟

- (۱) می شد که به لاله رنگ بخشد / ورنی سوی گلستان چه می شد؟
- (۲) به برگ لاله رنگ آمیزی ای عشق / به جان ما بلا انگیزی ای عشق
- (۳) قضا چون زند جام عمرم به سنگ / به داغم شود دیده ها لاله رنگ
- (۴) بهار برگ پراکنده را به هم بربست / نگاه ماست که بر لاله رنگ و آب فرود

۱۱- کدام بیت هم «جناس تام» و هم «جناس ناقص» دارد؟

- (۱) داد تو را داد تا که داد دهی تو / گر ندهی داد، داد از تو کنسد داد
- (۲) بارها بار به درگاه تو دارند رقیبان / من که بارت برم ای یار، چرا بار ندارم؟
- (۳) خود را درم خرید رضای خدای کن / دامن از این خدای فروشان فرونشان
- (۴) هر کجا گلزار بود اندر جهان گلزار شد / مرغ نوروزی سرایان بر سر گلزار، زار

۱۲- چه تعداد از مصراع های زیر، درست معنا شده است؟

- (الف) بر سرش زد، گشت طوطی کل ز ضرب: بر سر طوطی زد و طوطی از ضربه ی وی بی هوش شد.
- (ب) جست از صدر دکان سویی گریخت: طوطی از پایین مغازه به سمتی دیگر پرید و فرار کرد.
- (ج) در نوای طوطیان حاذق بدی: از همه ی طوطی ها پر حرف تر بود.
- (د) نکته گفتی با همه سوداگران: با همه ی مشتری ها شوخی می کرد.

- (۱) سه (۲) دو (۳) یک (۴) چهار

۱۳- با کدام مصراع، بیت زیر یک بیت تمثیلی است؟

«خداوندا تو می دانی که جانم از تو نشکبید / ...»

- (۱) دل دیوانه ای دارم که بند و پند نپذیرد
- (۲) ازیرا هیچ ماهی را دمی از آب نگریزد
- (۳) زهی هستی که تو داری، زهی مستی که من دارم
- (۴) تو را هستی همی زبید مرا مستی همی زبید

۱۴- زمینه ی حماسه در کدام بیت با «دریدم جگرگاه دیو سپید» تناسب دارد؟

- (۱) ز دیبای پر مایه و پرنیان / بر آن گونه شد اختر کاویان
- (۲) همه جا تا پای بدرید پاک / بر آن خسروی تاج پاشید خاک
- (۳) چنین سال سبید همی رفت کار / ندیدند مرگ اندر آن روزگار
- (۴) بسان پلنگ ژیان بُد به خوی / نکردی به جز جنگ، چیز آرزوی

۱۵- مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) هر بهشتی که در جهان خداست / دوزخی کرده‌اند بر گذرش
- ۲) بلبل اندر قفس نمی‌ماند / سال‌ها جز به علت هنرش
- ۳) رطب از شاهی و شیرینی / سنگ‌ها می‌زنند بر شجرش
- ۴) وز لطافت که هست در طاووس / کودکان می‌کنند بال و پرش

۱۶- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) نباشی بس ایمن به بازوی خویش / خورد گاو نادان ز پهلوی خویش
- ۲) چو روزی به سعی آوری سوی خویش / مکن تکیه بر زور بازوی خویش
- ۳) چرا حق نمی‌بینی ای خودپرست / که بازو به گردش درآورد و دست
- ۴) چو آید به کوشیدنت خیر پیش / به توفیق حق دان نه از سعی خویش

۱۷- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- ۱) در سفر محنت چه زود به سر می‌آید / همه عمر به چاه است گرفتار وطن
- ۲) زنده باد آن که هست از جان هوادار وطن / هم وطن غمخوار او هم اوست غم‌خوار وطن
- ۳) ای نگهبان وطن نوبت جان‌بازی توست / سر فدا ساز که هنگام سرافرازی توست
- ۴) به بوستان وطن سرو و سوسن‌اند همه / به روز فتنه نگهبان میهن‌اند همه

۱۸- بیت کدام گزینه با دیگر ابیات قرابت معنایی ندارد؟

- ۱) آنک او از پرده‌ی تقلید جست / او به نور حق ببیند آنچه هست
- ۲) تقلید نپذیرفتم و حجت ننهفتم / زیرا که نشد حق به تقلید مشهر (آشکار)
- ۳) رخس امل از عرصه‌ی تقلید برون ران / تا خیمه زنی بر سر میدان حقایق
- ۴) تقلید چون عصاست به دستت در این سفر / وز فرّ ره عصات شود تیغ ذوالفقار

۱۹- ضرب‌المثل «كُلُّ اَنَاءٍ يَتَرَشَّحُ بِمَا فِيه» با مفهوم کدام بیت متناسب است؟

- ۱) من مجرم محبت و دوزخ، فراق یار / واه درون به صدق مقالم (گفتار) دلالت است
- ۲) آمد بهار و خاطر من شد ملول تر / زیرا که باغ بی تو محلّ ملالت است
- ۳) گفتم که با تو صورت حالی بیان کنم / دردا که حال عشق برون از مقاتل است
- ۴) گیرم به خون دیده نویسم رساله را / کس را در آن حریم چه حدّ رسالت است

۲۰- ابیات کدام گزینه با ابیات زیر هم مفهوم اند؟

«معرفت زین جا تفاوت یافته است / این یکی محراب و آن بت یافته است

چون بتابد آفتاب معرفت / از سپهر این ره عالی صفت

هر یکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش»

(۱) چه در کعبه چه بت‌خانه همه اوست / درون هر دو این جا دمدمه اوست

چو آن فیض جلال لایزالسی / نماید روی خود از پرده حالی

همه پیدا شوند از تابش نور / به نزدیکی او روی آورند دور

(۲) عاشقان جان‌باز این راه آمدند / وز دو عالم دست‌کوتاه آمدند

زحمت جان از میان برداشتند / دل به کلی از جهان برداشتند

جان چو برخاست از میان بی‌جان خویش / خلوتی کردند با جانان خویش

(۳) نیست مردم را نصیبی جز خیال / می‌داند هیچ کس تا چیست حال

هر که گوید چون کنم، گو چون مکن / تا کنون چون کرده‌ای اکنون مکن

هر که او در وادی حیرت فتاد / هر نفس در بی‌عدد حسرت فتاد

(۴) درنگر ای سالک صاحب‌نظر / تا محمد کو و آدم، درنگر

هر دو عالم را و صد چندان که هست / گر بسای و ببیزی آنک هست

چون سرای پیچ‌پیچ آید تو را / با سر غربال هیچ آید تو را

۲۱- «کان بلدنا الغنی یصدر قسماً من الغاز إلى البلدان الصناعیة فی الماضي!»:

(۱) کشور ما که از نظر منابع گازی غنی بود، قسمتی از آن را به جوامع صنعتی صادر می‌کرد!

(۲) کشور سرشار ما، در گذشته درصدی از گاز را به کشورهای صنعتی صادر کرده بود!

(۳) کشور ثروتمند ما، قبلاً سهمی از گاز خود را به کشورهای پیشرفته ارسال کرده است!

(۴) در گذشته کشور ثروتمند ما، قسمتی از گاز را به کشورهای صنعتی صادر می‌نمود!

۲۲- عین الخطأ:

(۱) «جالس ضیوفنا المحترمین حتی یأتی أبوک بالطعام!»: میهمانان محترممان را بنشان تا پدرت غذا را بیاورد!

(۲) «العیش فی المناطق الریفیة مهدئ الأعصاب جداً!»: زندگی در مناطق روستایی واقعاً آرام‌بخش اعصاب است!

(۳) «استطاع الشعب السوری أن یدفع الدواعش من حدودهم!»: ملت سوریه توانست داعشی‌ها را از مرزهایشان دور کند!

(۴) «یأتی السیاح إلى هنا لمشاهدة جامعة جندی شاپور!»: گردشگران برای دیدن دانشگاه جندی شاپور به این جا می‌آیند!

۲۳- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) «جُلِبَتِ الْأَطْعَمَةُ عَلَى الْمَائِدَةِ فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ إِلَّا رُبْعًا»: غذاها در ساعت هشت و ربع بر سر سفره آورده شد.
- (۲) «لِمَ لَا يُغْلَقُ بَابُ صَالَةِ الامْتِحَانِ بَعْدَ دُخُولِ الطَّلَابِ؟!»: چرا در سالن امتحان پس از ورود دانش‌آموزان بسته نمی‌شود؟!
- (۳) «أَحِبُّ أَنْ أُزَيَّنَ غَرَفَةَ وَكَلْدَى بِاللُّوْنِ الْأَخْضَرِ لِأَنَّهُ لَوْنُ الْهُدُوءِ»: دوست دارم که اتاق پسرم را با رنگ آبی که رنگ آرامش است، تزئین کنم.
- (۴) «رَجَاءٌ، أُعْطِنِي حُبُوبًا مَسْكَنَةً لِلصُّدَّاعِ يَا صَيْدِي!»: لطفاً، قرص آرام‌بخش برای سردرد به من بده ای آقای داروخانه‌دار!

۲۴- ما هو المناسب في المفهوم للعبارة التالية؟ «سكوت اللسان سلامة الإنسان».

- (۱) سخندان پرورده پیر کهن / بیندیشد آن‌گه بگوید سخن
- (۲) بسا سرکز زبان زیر زمین رفت!
- (۳) الکریم إذا وَعَدَ وفی!
- (۴) و آن‌که سعی اندر فصاحت می‌کند / چهره‌ی دل را جراحت می‌کند

۲۵- عَيْنِ الصَّحِيح في معاني المفردات كلها:

- (۱) «أدوية»: فلفل / «آبار»: آوار / «الكراسي»: صندلی‌ساز
- (۲) «استعمرت»: خواهان آبادی شد / «مُنْحَدِرَاتُ»: پیچ و خم‌های جاده / «محطة»: ایستگاه
- (۳) «تقاعد»: بازنشستگی / «أنجح»: موفق‌تر / «استهلاك»: مصرف
- (۴) «موانئ»: نفت‌کش‌ها / «صَفراء»: کیسه صفر / «وَقُود»: سوخت

۲۶- عَيْنِ الصَّحِيح لتكميل العبارات:

- (۱) ثمرة العلم... به. (العَمَل)
- (۲) نقل النَّفْطِ... الأنايب أقلَّ حَظْرًا. (مَدَّ)
- (۳) تسعة و سبعون ناقص خمسين يساوي... (سبعة و عشرين)
- (۴) طعامٌ... رُزٌّ مع مَرَقٍ بادنجان. (الفَطُور)

۲۷- عَيْنِ الكَلِمَةِ الغَرِيبَةِ في المعنى:

- (۱) فُسْتُقُ
- (۲) سَجَادُ
- (۳) نَفْطُ
- (۴) مُتَحَفٌ

۲۸- عَيْنُ الْخَطَا لِلْفِرَاحِ مِمَّا بَيْنَ الْقَوْسَيْنِ:

- (۱) اللَّوْنُ الْبَنَفْسِيُّ لِعَرْفَةِ النَّوْمِ ... الْأَعْصَابِ. (مُهْدَى = خَيْر)
(۲) فَحَصَ الطَّيِّبُ أَسْنَانَ الْوَالِدِ ... (الصَّغِيرِ = صِفَت)
(۳) خَيْرُ النَّاسِ ... نَفَعَ النَّاسَ. (مَنْ = خَيْرٌ وَ مَبْنِي)
(۴) حُزِنَ ... فِي قُلُوبِهِمْ لَا فِي وُجُوهِهِمْ. (الْمُؤْمِنُونَ = فَاعِل)

۲۹- عَيْنُ نَائِبِ الْفَاعِلِ جَمْعاً مَكْسِراً:

- (۱) فِي شَرِكْتِنَا يُغْلَقُ بَابُ الْمَطْعَمِ فِي السَّاعَةِ الثَّلَاثَةِ بَعْدَ الظُّهْرِ.
(۲) اسْتُخْدِمَ عَمَّالٌ مُجَدِّونَ فِي صُنْعِ هَذِهِ الْجُسُورِ الْعَظِيمَةِ.
(۳) تُعْطِينَا تِلْكَ الْبَقْرَةَ الْحَلِيبَ الطَّازِجَ كُلَّ يَوْمٍ.
(۴) تُسَمَّى هَذِهِ الْأَشْجَارُ الْأَشْجَارُ الْاِسْتَوَائِيَّةَ.

۳۰- ما هو الجواب المناسب للسؤال التالي؟ «لماذا تشتري هذه الأدوية؟»

- (۱) لِأَنَّ زُمْلَاءَنَا فِي الْقَافِلَةِ.
(۲) لَا شُكْرَ عَلَيَّ الْوَاجِبِ.
(۳) إِشْتَرَيْتُهُ مِنَ الصِّيدَلَةِ.
(۴) لِأَنَّ وَالِدَتِي مَرِيضَةٌ هَذِهِ الْأَيَّامَ.

۳۱- مطابق با کلام امام صادق (ع) در چه صورتی خداوند از کار بندگان خود چاره‌جویی می‌کند و

مردمی که اهل کار و فعالیت نبودند، خود را چگونه مردمی معرفی کردند؟

- (۱) آن‌ها به جای پناه بردن به دیگران با نیت خالص به خداوند پناه بیاورند - سربار دیگران
(۲) آن‌ها به جای امید داشتن به دیگران نتیجه کار خود را به خدا بسپارند - سربار دیگران
(۳) آن‌ها به جای پناه بردن به دیگران با نیت خالص به خداوند پناه بیاورند - متوکلان بر خدا
(۴) آن‌ها به جای امید داشتن به دیگران نتیجه کار خود را به خدا بسپارند - متوکلان بر خدا

۳۲- مطابق مناجات امیرالمؤمنین علی (ع) با خداوند، چرا متوکلان در مواجهه با مصائب به درگاه الهی روی می‌آورند و کدام آیه شریفه حاکی از

این علت است؟

- ۱) چون خداوند اسرار و میزان بینش آنان را می‌داند. - «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ...»
- ۲) چون می‌دانند سر رشته کارها به دست خداست. - «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ...»
- ۳) چون می‌دانند سر رشته کارها به دست خداست. - «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ...»
- ۴) چون خداوند اسرار و میزان بینش آنان را می‌داند. - «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ...»

۳۳- توکل در چه جایی درست است و کمک‌کننده و امید دهنده به چه کسی می‌باشد؟

- ۱) انسان با به‌کارگیری فکر و اندیشه و مشورت با دیگران بهترین راه ممکن را انتخاب کند - اهل همت، تعقل و پشتکار باشد.
- ۲) انسان با به‌کارگیری فکر و اندیشه و مشورت با دیگران بهترین راه ممکن را انتخاب کند - بداند ابزار و اسباب، بنا بر عدالت الهی قرار داده شده است.
- ۳) انسان نه در قلب خود، بلکه در زبان خود بر خدا توکل کند - اهل همت، تعقل و پشتکار باشد.
- ۴) انسان نه در قلب خود، بلکه در زبان خود بر خدا توکل کند - بداند ابزار و اسباب، بنا بر عدالت الهی قرار داده شده است.

۳۴- لزوم تجدید عهد با خدا به هنگام آگاهی از کدام حقیقت است و کدام آیه مبارکه، مصلحت اندیشی خداوند در مورد بندگان را ترسیم

کرده است؟

- ۱) سرانجام انسان به صورت جنبه باطنی عمل در آخرت نمایش داده می‌شود. - «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ...»
- ۲) سرنوشت ابدی انسان‌ها براساس رفتار آن‌ها در دنیا تعیین می‌شود. - «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ...»
- ۳) سرنوشت ابدی انسان‌ها براساس رفتار آن‌ها در دنیا تعیین می‌شود. - «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ...»
- ۴) سرانجام انسان به صورت جنبه باطنی عمل در آخرت نمایش داده می‌شود. - «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ...»

۳۵- «توبه از گناهان» و «جهاد در راه خدا» به ترتیب در حیطه کدام یک از آثار محبت به خدا قرار می‌گیرند؟

- ۱) پیروی از خداوند - پیروی از خداوند
- ۲) بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان - پیروی از خداوند
- ۳) بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان
- ۴) پیروی از خداوند - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان

۳۶- مطابق با آیات قرآن کریم کدام یک از صفات خاص مؤمنان می‌باشد و کدام عبارت قرآنی بیانگر آن است؟

- ۱) دوستی و محبت شدید نسبت به خدا - «أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
- ۲) دوستی و محبت شدید نسبت به خدا - «فَاتَّبَعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ»
- ۳) دوستی با دوستان خدا - «أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
- ۴) دوستی با دوستان خدا - «فَاتَّبَعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ»

۳۷- حدیث شریف امیرالمؤمنین (ع) در مورد ارزش هر انسان در کلام مولانا چگونه مورد تبیین واقع گردیده است و شرط عدم روی گردانی از

ذات حق تعالی در نگاه امام سجاد (ع) چه می‌باشد؟

(۱) تا در طلب گوهر کانی، کانی / تا در هوس لقمه نانی، نانی - درخواست محبت الهی از خداوند

(۲) تا در طلب گوهر کانی، کانی / تا در هوس لقمه نانی، نانی - انس با پروردگار

(۳) ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد - انس با پروردگار

(۴) ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد - درخواست محبت الهی از خداوند

۳۸- پاسخ‌گوی این شبهه که «اگر قلب انسان با خدا باشد کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد» کدام آیه شریفه است و مبنای

سخن امام خمینی (ره) در مورد وظیفه مسلمانان در مورد عشق به خداوند چیست؟

(۱) «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي...» - «مَا أَحَبَّ اللَّهُ مِنْ عَصَاةٍ» (۲) «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَاداً...» - «مَا أَحَبَّ اللَّهُ مِنْ عَصَاةٍ»

(۳) «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي...» - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» (۴) «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَاداً...» - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

۳۹- کدام آیه شریفه به آگاهی خداوند بر طاعت بندگان اشاره دارد و در چه صورتی نماز و روزه غیبت کننده پذیرفته می‌شود؟

(۱) «وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى...» - فرد غیبت شده، او را ببخشد.

(۲) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ...» - فرد غیبت شده، او را ببخشد.

(۳) «وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى...» - از فرد غیبت شده عذرخواهی کند.

(۴) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ...» - از فرد غیبت شده عذرخواهی کند.

۴۰- در کدام یک از موارد زیر، روزه گرفتن صحیح است؟

(۱) کسی که غسل بر او واجب است و عمدتاً به جای غسل، تیمم کند.

(۲) مسافری که رفتن او ۲۳ کیلومتر و مجموع رفت و برگشت او ۹ فرسخ باشد.

(۳) فرزندی با نهی پدر و مادر به سفر واجب برود.

(۴) مسافری پیش از ظهر به وطن خود برسد و مبهلات روزه را انجام نداده باشد.

Earthquakes are usually caused when a rock underground suddenly breaks along a fault. This sudden release of energy causes the seismic waves that make the ground shake. When two blocks of rock or two plates are rubbing against each other, they stick a little. They do not just slide smoothly; the rocks catch on each other. The rocks are still pushing against each other, but not moving. After a while, the rocks break because of all the pressure that is built up. When the rocks break, the earthquake occurs. During the earthquake and afterward, the plates or blocks of rock start moving and they continue to move until they get stuck again. The spot underground where the rock breaks is called the focus of the earthquake. The place right above the focus on the surface of the earth is called the epicenter of the earthquake.

41- The paragraph states that the seismic waves ... .

1) break the rock along a fault	2) release energy
3) shake the ground	4) move very fast

42- It is mentioned in the passage that the rocks break as ... .

1) they catch on each other	2) they release a lot of energy
3) a block rock hits another	4) the pressure increases

43- According to the passage, earthquakes cause ... .

1) the movements of blocks of rock	2) huge waves in oceans
3) destruction in large cities	4) the sudden block of energy

44- The pronoun "They" in the passage refers to ... .

1) earthquakes	2) energy	3) two plates	4) seismic waves

45- The underlined word "smoothly" in the passage is closest in meaning to ... .

1) hardly	2) lightly	3) strongly	4) powerfully

Silbo Gomero was invented in order to facilitate communication between the people of the island across the deep gorges and valleys long before mobile phones were invented. The natives of La Gomera can carry on long-distance conversations by whistling. For ordinary conversations they speak Spanish, but when they need to speak over a long distance they use Silbo.

La Gomera is one of the smallest Canary Islands. It is very mountainous, for it was once a volcano. In spite of the island's small size, walking from one point to another may be a difficult job. That is why Silbo is so useful to the natives.

A good whistler, or silbador, can be heard over miles away when there is little or no wind and other sounds do not interfere. The record is approximately nine miles. Not only does a whistle carry farther than a shout, but it is easy to understand. In shouts, words cannot be pronounced properly while in whistling this isn't a problem. A silbador uses many methods of whistling. Most commonly he / she inserts one or two fingers straight or bent, into his mouth. Some whistlers do not use their fingers at all. Instead, they form a groove in the front part of the tongue which touches the upper front teeth. This method of whistling can make a tone of astonishing loudness.

46- What is the best title for the passage?

1) A version of the Spanish language	2) A whistled form of speech
3) A substitute for everyday speech	4) A language understood by Spanish-speaking people

47- The passage implies that the Silbo wouldn't have come into existence if it hadn't been for the ... of La Gomera.

1) volcanic activities	2) geographical features	3) native language	4) mountainous size

48- A silbador can be heard within nine miles ... .

- 1) since a whistle carries farther than a shout
- 2) because in whistling, pronunciation isn't a problem
- 3) if unwanted sounds do not travel the same distance
- 4) when the conditions are favorable enough

49- The underlined word "approximately" in the passage is closest in meaning to ... .

1) exactly	2) perfectly	3) nearly	4) differently

50- Which sentence is NOT correct according to the passage?

- 1) The natives of La Gomera speak Spanish for ordinary conversations.
- 2) La Gomera is very mountainous for it was once a volcano.
- 3) A good whistle can be heard exactly within nine miles.
- 4) Some whistlers never use their fingers.

۵۱- تقریباً ۹۹/۹ درصد از داده‌های آماری در فاصله ... انحراف معیار از ... قرار دارند.

(۱) ۲ برابر - میانه

(۲) ۲ برابر - میانگین

(۳) ۳ برابر - میانه

(۴) ۳ برابر - میانگین

۵۲- در داده‌های آماری زیر، دامنه میان چارکی (IQR) کدام است؟

۵, ۹, ۷, ۱, ۹, ۸, ۱۳, ۱۵, ۱۲, ۲۰, ۳, ۴, ۱۷, ۱۸

(۴) ۱۲

(۳) ۱۰

(۲) ۸

(۱) ۹

۵۳- با افزودن کدام داده‌ها به داده‌های ۹, ۱۷, ۱۳, ۵, ۱۶ میانگین ۸ داده جدید، دو برابر میانگین داده‌های اولیه خواهد شد؟

(۴) ۴۶, ۴۶, ۴۶

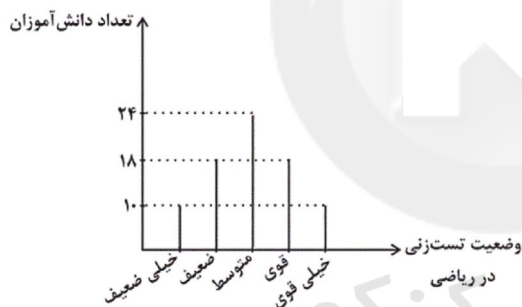
(۳) ۱۶, ۳۱, ۸۳

(۲) ۳۷, ۵۲, ۴۳

(۱) ۲۲, ۱۱, ۱۰۰

۵۴- با توجه به نمودار میله‌ای زیر، چند درصد دانش‌آموزان در زمینه تست‌زنی درس ریاضی، خیلی قوی هستند؟ (هر دانش‌آموز حتماً در

یکی از رتبه‌های زیر قرار می‌گیرد.)

(۱) ۱۱/۵

(۲) ۱۲/۵

(۳) ۱۰

(۴) ۸/۵

۵۵- اگر میانه داده‌های ۲۰, ۱۷, ۱۶, ۱۷, ۲, ۱۲, ۴, m, ۶, ۱۰, ۶, ۱۳ باشد، میانگین داده‌ها کدام است؟

(۲) ۱۱/۷

(۱) ۱۱/۸

(۴) ۱۱/۹

(۳) ۱۱/۴

۵۶- اگر برای ۲۳ داده آماری متمایز نمودار جعبه‌ای رسم کنیم، کدام مورد نادرست است؟

(۱) میانه، یکی از داده‌ها است.

(۲) تعداد داده‌های بزرگتر از چارک اول با تعداد داده‌های کوچکتر از چارک سوم برابر است.

(۳) تعداد داده‌های داخل و روی جعبه ۱۲ تا است.

(۴) ۱۷ داده از چارک سوم کوچکتر است.

۵۷- انحراف معیار داده‌های $2a+3$, $2a-4$, $2a+2$, $2a-1$ کدام است؟

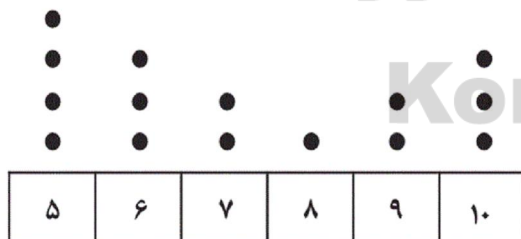
$$\frac{15}{2} \text{ (۴)} \quad \frac{\sqrt{30}}{4} \text{ (۳)} \quad \frac{\sqrt{30}}{2} \text{ (۲)} \quad \frac{\sqrt{15}}{2} \text{ (۱)}$$

۵۸- اگر در داده‌های $3c-b$, $6a$, $2a+b$ واریانس برابر با صفر و میانه ۱۸ باشد، $a+b+c$ کدام است؟

$$25 \text{ (۴)} \quad 24 \text{ (۳)} \quad 18 \text{ (۲)} \quad 15 \text{ (۱)}$$

۵۹- برای داده‌های نمودار زیر، یک نمودار جعبه‌ای رسم می‌کنیم. واریانس داده‌های دنباله سمت راست جعبه کدام است؟ (روی جعبه را جزء

دنباله سمت راست در نظر بگیرید.)

(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۰/۸

(۴) ۱/۲

۶۰- سه دسته داده زیر، قیمت کالایی را در سه بازار جداگانه در یک بازه زمانی برحسب هزار ریال نشان می‌دهد. کدام بازار ثبات بیشتری دارد؟

بازار (الف)	۱۰	۸	۱۰	۱۲	۱۲	۸
بازار (ب)	۱۱	۸	۱۱	۹	۱۳	۱۰
بازار (پ)	۹	۱۲	۸	۱۴	۱۵	۶

(۱) بازار (الف)

(۲) بازار (ب)

(۳) بازار (پ)

(۴) ثبات هر سه بازار یکسان است.

۶۱- کدام یک از گزینه‌های زیر از موارد مطرح در اقتصاد بین‌الملل نیست؟

(۱) حرکت سرمایه

(۲) برخورد با متخلفان از اجرای عهدنامه‌های بین‌المللی

(۳) تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی و مالی با کشورهای همسایه

(۴) برقراری روابط تجاری با ملت‌های دیگر

۶۲- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- چرا تاجران خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی را برعهده می‌گیرند؟

- بازاریابان بین‌المللی چگونه می‌توانند به افزایش رونق اقتصادی کشور کمک شایانی کنند؟

- چه عواملی موجب کاهش هزینه‌های تجارت در خارج از مرزها شد؟

(۱) زیرا تولیدکنندگان معمولاً فرصت، تخصص و امکانات لازم برای فروش محصولات خود به مصرف‌کنندگان کشورهای دیگر ندارند. - با در اختیار

داشتن نیروهای متخصص و همچنین وسایل حمل و نقل مجهزتر - پیشرفت دانش فنی بشر و وجود امنیت مطلق در سرزمین‌ها

(۲) زیرا تولیدکنندگان معمولاً فرصت، تخصص و امکانات لازم برای فروش محصولات خود به مصرف‌کنندگان کشورهای دیگر ندارند. - با اطلاع از

بازارهای کشورهای دیگر و نیازها و علایق مصرف‌کنندگان خارجی - راه‌های مناسب و مقررات مورد قبول بین‌المللی

(۳) زیرا در گذشته ناامنی کشورها و ضعف دولت‌ها در حاکمیت بر سرزمین خود مانع از تجارت تولیدکنندگان می‌شد. - با قبول مقررات بین‌المللی و

افزایش دانش و تخصص خود - راه‌های مناسب و پیدایش صنعت بخار

(۴) زیرا در گذشته ناامنی کشورها و ضعف دولت‌ها در حاکمیت بر سرزمین خود مانع از تجارت تولیدکنندگان می‌شد. - با اطلاع از بازارهای کشورهای

دیگر و نیازها و علایق مصرف‌کنندگان خارجی - پیدایش حمل و نقل ریلی و هوانوردی

۶۳- کدام گزینه در ارتباط با علل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل صحیح نمی‌باشد؟

(۱) کشورها از نظر در اختیار داشتن منابع طبیعی و معادن زیرزمینی وضع یکسانی ندارند اما همه آن‌ها از سرمایه انسانی متخصص بهره‌مندند.

(۲) دسترسی به علوم و فناوری‌های جدید و موفقیت در به‌کارگیری آن‌ها موجبات افزایش تنوع و کیفیت کالاهای تولیدی و کاهش هزینه‌ها را فراهم

می‌آورد.

(۳) موقعیت و امکانات طبیعی موجود یا فناوری در هر کشور سبب می‌شود که ساکنان آن کشور به تولید کالاهای خاصی بپردازند.

(۴) کشورهای مختلف باید از طریق تجارت بین‌الملل، نیازهای متقابل یکدیگر را برطرف کنند.

۶۴- هرچند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های ... است اما اگر در ... برای عوامل تولید، امکان

اشتغال وجود نداشته باشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصولات ... از بیکاری بهتر است.

- (۱) غیرمزیتی - کوتاه‌مدت - کم مزیت
(۲) مزیتی - بلندمدت - با مزیت
(۳) غیرمزیتی - بلندمدت - کم مزیت
(۴) مزیتی - کوتاه‌مدت - با مزیت

۶۵- در متن زیر چند اشتباه وجود دارد؟

«مزیت داشتن یا نداشتن، مفهومی ایستا و دائمی است، به عبارت دیگر اگر کشوری به دلیل محدودیت‌های طبیعی، مزیت اقتصادی نداشته باشد به این معنی است که نمی‌تواند به مزیت دست یابد. اگر محصولی با هزینه تمام شده زیاد و کیفیت کم، تولید شود با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان از آن می‌تواند مزیت به دست آورد.»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶۶- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- صناعی را که با حمایت دولت و مردم در مسیر کسب مزیت اقتصادی است، چه می‌نامیم؟

- زنجیره خلق ارزش در اقتصاد به چه معنا است؟

- (۱) محصولات استراتژیک - تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده
(۲) صنایع نوزاد - مراحل اولیه ایجاد ارزش افزوده
(۳) صنایع گلخانه‌ای - تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده
(۴) محصولات استراتژیک - مراحل اولیه ایجاد ارزش افزوده

۶۷- به ترتیب در کدام گزینه مثالی از تحریم‌های مالی آمده است و کدام مورد نمی‌تواند از منافع تحریم‌ها باشد؟

- (۱) مانع تراشی در برابر مبادلات مالی - تحقق اقتصاد درون‌زا
(۲) مانع تراشی در برابر بیمه‌ها - کسب مزیت‌های اقتصادی
(۳) مانع تراشی در برابر مبادلات مالی - عدم کسب مزیت رقابتی
(۴) مانع تراشی در برابر خدمات و عوامل تولید - تحقق اقتصاد برون‌زا

۶۸- میزان تولید کالاهای برنج و قهوه در سه کشور فرضی A، B و C در جدول زیر آورده شده است. کدام گزینه در خصوص مراودات تجاری

میان کشورها صحیح است؟ (هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردارند و همه عوامل تولید با اشتغال کامل را برای تولید کالاها به کار می‌گیرند).

نام کالا	برنج	قهوه
A	۳۰۰ واحد	۸۵۰ واحد
B	۶۰۰ واحد	۷۰۰ واحد
C	۴۵۰ واحد	۲۵۰ واحد

(۱) براساس اصل مزیت مطلق کشور A باید به تولید برنج بپردازد و قهوه موردنیاز خود را از کشور C وارد کند.

(۲) براساس اصل مزیت مطلق کشور B باید به تولید برنج بپردازد و قهوه موردنیاز خود را از کشور C وارد کند.

(۳) براساس اصل مزیت نسبی کشور C باید به تولید برنج بپردازد و قهوه موردنیاز خود را از کشور A وارد کند.

(۴) براساس اصل مزیت مطلق کشور C باید به تولید برنج بپردازد و قهوه موردنیاز خود را از کشور B وارد کند.

- ۶۹- کدام یک از موارد زیر در خصوص نقش دولت در جریان توسعه ایران در چند قرن اخیر صحیح بیان شده‌اند؟
- الف) روند افول اقتصاد ایران با حکومت رضاخان و تشکیل سلسله پهلوی تشدید شد و تا زمان پیروزی انقلاب ادامه یافت.
- ب) ویژگی عمده اقتصاد ایران در سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش، جدا شدن آن از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.
- ج) در دوره پهلوی با کاهش درآمد نفتی کشور قدرت اقتصادی کشور نیز کاهش یافت.
- د) در دوره قاجار، نوسازی و توسعه ایران به صورتی ظاهری و سطحی و با صنایع مونتاژ انجام شد.
- ۱) الف، ج   ۲) الف، ب   ۳) ج، د   ۴) ب، د

۷۰- در کدام گزینه هر دو عبارت مطرح شده نادرست هستند؟

- ۱) کشورها در اعمال سیاست‌های تجاری خود بین کشورهای دوست با سایر کشورها یکسان عمل می‌کنند. - ایران از دوران باستان، جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است.
- ۲) کشور ما قبل از پیروزی انقلاب اسلامی با بلوکه شدن اموال و دارایی‌های خود، مشمول تحریم‌های آمریکا شد. - اتحادیه ملل جنوب شرق آسیا سومین منطقه قدرتمند تجاری در جهان به‌شمار می‌رود.
- ۳) کشورهای اروپایی در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش، در رقابت با یکدیگر به نوسازی سریع صنایع و تولیدات خود اقدام کردند - سازمان تجارت جهانی (IMF) از سازمان‌های تأثیرگذار بر اقتصاد جهانی به‌شمار می‌رود.
- ۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ تدوین شد. - با پیروزی انقلاب اسلامی بساط حاکمان وابسته به بیگانه از کشور برچیده شد.

۷۱- به ترتیب هر یک از رویدادهای «شکل‌گیری تغییر و تحول سریع در اروپا - اعطای امتیاز به کشورهای استعماری و عهدنامه‌های ننگین -

شکل‌گیری نظام نوینی در مالیات‌گیری» مربوط به کدام دوره از تقسیم‌بندی اقتصادی ایران است؟

- ۱) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ - سال‌های قبل از ۱۳۰۰ - ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷
- ۲) سال‌های قبل از ۱۳۰۰ - ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ - ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷
- ۳) ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ - سال‌های قبل از ۱۳۰۰ - سال‌های قبل از ۱۳۰۰
- ۴) پس از پیروزی انقلاب - ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ - ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷

۷۲- کدام گزینه بیانگر پاسخ صحیح سؤالات زیر می‌باشد؟

Konkur.in

الف) کدام عبارت بیانگر اوضاع اقتصادی ایران در نیمه اول حکومت صفویه می‌باشد؟

ب) در کدام دوران، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران عقب‌ماندگی نسبت به اروپا از دست داد؟

- ۱) الف) اقتصاد ضعیفی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی نداشت. (ب) قاجار
- ۲) الف) اقتصاد یکپارچه و مستقلاً شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت. (ب) قاجار
- ۳) الف) اقتصاد ضعیفی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی نداشت. (ب) پهلوی
- ۴) الف) اقتصاد یکپارچه و مستقلاً شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت. (ب) پهلوی

۷۳- روابط اقتصادی بین کشورها فقط به ... محدود نمی‌شود بلکه به ... و ... از نقطه‌ای از دنیا به نقطه دیگر که وضع بهتری دارد، نیز اطلاق می‌شود.

- (۱) تجارت بین‌الملل - مهاجرت نیروی کار - حرکت سرمایه
(۲) روابط سیاسی - مهاجرت نیروی کار - جابه‌جایی عوامل تولید
(۳) مبادله کالا و خدمات - کاهش تورم - انتقال کالاهای واسطه‌ای
(۴) روابط اجتماعی - افزایش رونق - حرکت کالاهای مصرفی

۷۴- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) کشورهای مختلف تولید کالاها و خدمات راهبردی را با توجه به میزان هزینه، سود و بازار، انجام می‌دهند.
(۲) اقتصاددانان به «مزیت نسبی راهبردی» و منافع سیاسی و غیراقتصادی هم توجه می‌کنند.
(۳) برخی گمان می‌کنند مفاهیمی مثل «خودکفایی» یا «تولید و مصرف کالاهای ملی» با «مزیت نسبی» در تعارض است و به همین دلیل آن را مفهومی استعماری تلقی کرده‌اند.
(۴) صنایع دفاعی، انرژی و گندم جزء کالاها و صنایع راهبردی و برخی فناوری‌های نوین جزو صنایع نوزاد محسوب می‌شوند.

۷۵- در اغلب کشورهای توسعه یافته پیشرفت‌ها به بهای ... بوده است و با این اتفاق ... اصل ... قانون اساسی بر این موضوع تأکید دارد.

- (۱) تخریب شدید محیط زیست - امکان دستیابی به پیشرفت و توسعه پایدار و مداوم وجود نخواهد داشت - ۵۰
(۲) تخریب شدید محیط زیست - امکان از بین بردن شکاف طبقاتی وجود نخواهد داشت - ۵۰
(۳) ایجاد فاصله طبقاتی - امکان دستیابی به پیشرفت و توسعه پایدار و مداوم وجود نخواهد داشت - ۴۸
(۴) ایجاد فاصله طبقاتی - امکان از بین بردن شکاف طبقاتی وجود نخواهد داشت - ۴۸

۷۶- اصل ۴۴ قانون اساسی در خصوص چه موضوعی است و با توجه به این اصل مالکیت مواردی مانند پست و تلگراف و کشتیرانی چگونه است؟

- (۱) منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف خود - مالکیت خصوصی
(۲) منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف خود - مالکیت عمومی
(۳) محدوده فعالیت بخش‌های اقتصادی - مالکیت عمومی
(۴) محدوده فعالیت بخش‌های اقتصادی - مالکیت خصوصی

۷۷- کدام گزینه در خصوص قانون اساسی نادرست است؟

- (۱) قانون اساسی در هر کشوری چارچوب کلی نظام اقتصادی، اجتماعی و سیاسی آن را معلوم می‌سازد.
(۲) نوع نگاه جامعه به اقتصاد و قوانین حاکم بر آن در اصول اقتصادی قانون اساسی آن کشور جلوه‌گر می‌شود.
(۳) فصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که شامل اصول چهل و دوم تا پنجاه و پنجم می‌شود با عنوان اقتصاد و سیاست به مسائل اقتصادی کشور پرداخته است.

(۴) در مقدمه قانون اساسی آمده است: در تحکیم بنیان‌های اقتصادی، اصل رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست.

۷۸- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

الف) پنج اصل ۵۱ تا ۵۵ به مباحث مالی دولت شامل دریافت‌ها و درآمدهای دولت، بحث بودجه و نهادهای تصویب کننده و ناظر بر حسن اجرای آن تأکید دارد.

ب) بین سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ به دنبال اعلام قانون ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی، اداره تعداد قابل توجهی از کارخانه‌ها و مؤسسات تولیدی - تجاری به دولت سپرده شد.

ج) کارخانه‌ها و مؤسسات تولیدی - تجاری در ایام قبل از انقلاب عمدتاً به انجمن‌های صنفی و کارگری تعلق داشت.

د) پس از جنگ تحمیلی سعی شد تا دولت به نقش و وظایف اصلی خود بازگردد و مشارکت بخش‌های خصوصی و مردمی را افزایش دهد.

الف، ج (۱) الف، ب (۲) ج، د (۳) الف، د (۴)

۷۹- هر یک از عبارات زیر به کدام اصل قانون اساسی اشاره دارد؟

- هرکس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است.

- دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، سرقت و قمار را به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد.

- هر منطقه به فراخور نیازها و استعداد رشد خود، باید سرمایه و امکانات لازم را در دسترس داشته باشد.

الف) اصل ۴۷ - اصل ۴۶ - اصل ۴۸
ب) اصل ۴۶ - اصل ۴۸ - اصل ۴۷

ج) اصل ۴۷ - اصل ۴۸ - اصل ۴۹
د) اصل ۴۶ - اصل ۴۹ - اصل ۴۷

۸۰- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- کشور ما در گذشته به شدت به درآمدهای نفتی وابسته بود و کشوری تک‌محصولی به‌شمار می‌رفت.

- امروزه درآمدهای صادراتی کشور گوناگون‌تر شده و از وضعیت تک‌محصولی فاصله گرفته است.

- در خصوص فواید تجارت بین‌الملل برای تولیدکنندگان می‌توان گفت چون بازارهای داخلی محدود است به همین دلیل، تولیدکنندگان از طریق صادرات می‌توانند به بازارهای وسیع‌تری دسترسی پیدا کنند.

- در جهان امروز اساس زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری از تک محصولی فاصله گرفته است.

سه (۱) یک (۲) چهار (۳) دو (۴)

۸۱- چند بیت از ابیات زیر، بیش از یک قافیه پایانی دارد؟

الف) هر تیر ستم که از کمان جست/ اول دل من به امتحان خست

ب) از تو با مصلحت خویش نمی‌پردازم/ همچو پروانه که می‌سوزم و در پروازم

پ) تا چند زند نرگس مستت تیرم/ فرصت ندهد دست که دستت گیرم

ت) گفت او گر ابله‌م من در ادب/ زیر کم اندر وفا و در طلب

ث) اشکی که همه تگرگ راند بزم/ عمری که همی به مرگ ماند دارم

ج) زین سبب بر انبیا رنج و شکست/ از همه خلق جهان افزون‌تر است

سه (۱) چهار (۲) دو (۳) پنج (۴)

۸۲- با توجه به سرودهٔ زیر کدام گزینه در مورد قافیه نادرست است؟

«جمعهٔ ساکت / جمعهٔ متروک / جمعهٔ چون کوچه‌های کهنه، غم‌انگیز / جمعهٔ اندیشه‌های تنبل بیمار / جمعهٔ خمیازه‌های موذی کشدار / جمعهٔ بی‌انتظار / جمعهٔ تسلیم / خانهٔ خالی / خانهٔ دلگیر / خانهٔ در بسته بر هجوم جوانی»

(۱) در این سروده سه کلمهٔ قافیه وجود دارد.

(۲) قاعدهٔ قافیه در کلمات هم‌قافیه طبق قاعدهٔ «۲» است.

(۳) در کلمات هم‌قافیه حروف الحاقی وجود دارد.

(۴) حرف روی در کلمات هم‌قافیه «ر» است.

۸۳- چند عبارت از گزینه‌های زیر به‌ترتیب نثر فنی و نثر موزون دارد؟

الف) استیلای غم، خرد را بپوشاند و ذهن و کیاست و حفظ و حذاقت در تراجع افتد.

ب) خردمند هر چه از دشمن دانا و مخالف داهی تَلَطَّف بیش ببیند، در بدگمانی خویش نگاه داشتن زیادت کند.

پ) هر که تو را شناخت و علم مهر تو افراخت هر چه غیر از تو بود بینداخت.

ت) غم و حیرت و پشیمانی و ندامت سود ندارد، دل بر تجرّع شربت فراق می‌باید نهاد و تن اسیر ضربت هجر کرد.

ث) دریغا که قدر عمر خویشتن نشناختیم و از کار دنیا به اطاعت مولا نپرداختیم؛ دریغا که عمر عزیز به سرآمد و روزگار بگذشت.

(۱) یک، دو (۲) دو، دو (۳) سه، دو (۴) دو، سه

۸۴- قاعدهٔ قافیه در همهٔ گزینه‌ها براساس قاعدهٔ «۲» است به‌جز:

(۱) زهی عشق زهی عشق که ما راست خدایا! / چه نغز است و چه خوب و چه زیباست خدایا!

(۲) من با تو حدیث بی‌زبان می‌گویم / وز جملهٔ حاضران عیان می‌گویم

(۳) ای یار ما دلدار ما ای عالم اسرار ما / ای یوسف دیدار ما ای رونق بازار ما

(۴) دل من دل من دل من بر تو / رخ تو رخ تو رخ با فر تو

۸۵- کدام ویژگی سبکی (نثر) سده‌های پنجم و ششم در متن زیر وجود ندارد؟

«... تا روشن گشت که نعمت‌های این جهانی چون روشنایی برق بی‌دوام و ثبات است، و چون خمرهٔ پر شهد مسموم است که چشیدن آن کام

را خوش آید لکن عاقبت به هلاک کشد؛ و چون خواب نیکوی دیده آید بی‌شک در اثنای آن دل بگشاید اما پس از بیداری حاصل جز تحسّر و

تأسّف نباشد...»

(۲) حذف فعل به قرینه

(۱) استفاده از آرایه‌های ادبی

(۴) وجود توصیفات و مترادفات

(۳) استفاده از لغات عربی

۸۶- در همهٔ گزینه‌های زیر به‌جز گزینهٔ ... قافیه‌ها براساس قاعدهٔ «۱» نوشته شده‌اند.

الف) تا نگردد خسته هنگام لقا / کودکانه حاجتش گردد روا

ب) نم نبارد ابر از شومیّ او / شهر شد ویرانه از بومیّ او

پ) هم تو گفتی و گفت تو گوا / پیر باید، شیر باید پیشوا

ت) بر دهان توست این دم جام او / گوش می‌گوید که قسم گوش کو؟

ث) نامه خواند از پی تعلیم را / حرف گوید از پی تفهیم را

الف، پ، الف

ب، ث

پ، ت

الف، ت

۸۷- کدام گزینه درباره شعر فارسی در قرن پنجم و ششم صحیح نیست؟

- (۱) زبان فارسی در نواحی شرقی و غربی بیرون از ایران گسترش یافت.
- (۲) تحولی که انوری و سنایی در غزل ایجاد کردند، زمینه ظهور شاعران بزرگی در قرن هفتم شد.
- (۳) برخی شاعران چون سنایی و مولوی به سبب پایبندی به اعتقادات خاص از دربارها کناره گرفتند و مدیحه‌گویی را کنار گذاشتند.
- (۴) داستان‌سرایی، هجو، حماسه و تغزل و طنز از مضامین رایج شعری این دوره‌اند.

۸۸- در چند بیت از گزینه‌های زیر «ردیف» به درستی مشخص نشده است؟

الف) ای ساقی و دستگیر مستان / دل را ز وفای مست مستان

ب) ما به تماشای تو باز آمدیم / جانب دریای تو باز آمدیم

پ) بسته است پری نهانی‌ای پایم / ز بند اوست که من در میان غوغایم

ت) بیا کامروز ما را روز عیدست / ازین پس عیش و عشرت بر مزیدست

ث) دلارام در بر دلارام جوی / لب از تشنگی خشک بر طرف جوی

- (۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه

۸۹- کدام بیت، قافیه درونی ندارد؟

(۱) چون در بصر خلقی گویی تو پر از زرقی / ای آن که تو هم غرقی در خون دل من تر

(۲) ذاتت عسل است ای جان گفتت عسلی دیگر / ای عشق تو را در جان هر دم عملی دیگر

(۳) مجلس به تو فرخنده عشرت ز دمت زنده / چون شمع فروزنده تا روز مشین از پا

(۴) ای شمس شهر ما لطفی به ما نما / دل خواهد از شما وصف خدایی‌اش

۹۰- کدام گزینه درباره شعر فارسی در قرن پنجم و ششم مصداق دارد؟

الف) اشعار شاعرانی چون ناصر خسرو تحت تأثیر و یادآور اشعار عربی است.

ب) جمال‌الدین عبدالرزاق از شاعران حوزه عراق عجم در این عصر بود.

ج) عطار و سنایی به پیروی از مولانا به عرفان و تصوف روی آوردند.

د) حکمت و دانش و اندیشه‌های دینی در شعر این دوره تأثیری عمیق بخشید.

- (۱) ب، د (۲) ج، الف (۳) الف، ب (۴) د، ج

۹۱- در همه ابیات به جز بیت گزینه ... یکی از ویژگی‌های زبانی و ادبی سبک قرن پنجم و ششم یافت می‌شود.

(۱) کس فرستاد به سر اندر عیار مرا / که مکن یاد به شعر اندر بسیار مرا

(۲) بیخ اقبال که چون شاخ زد از باغ هنر / گر چه پژمرده شود باز قبول آرد بر

(۳) آتشین داری زبان و دل سیاهی چون چراغ / گرد خود گردی از آن تر دامنی چون آسیا

(۴) درع حکمت پوشم و بی ترس گویم القتال / خوان فکرت سازم و بی بخل گویم الصلا

۹۲- الگوی هجایی حروف قافیه در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... یک‌سان است.

(۱) مرا به رندی و عشق آن فضول عیب کند / که اعتراض بر اسرار علم غیب کند

(۲) بعد از این دست من و دامن آن سرو بلند / که به بالای چمان از بُن و بیخم برکند

(۳) ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد / دل رمیده ما را اتیس و مونس شد

(۴) عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه‌سرشت / که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت

۹۳- با توجه به سبک متن زیر، کدام گزینه، نادرست است؟

«در آن حوالی مرغزاری بود که ماه رنگ‌آمیز از جمال صحن او نقش‌بندی آموختی و زهره مشک‌بیز از نسیم اوج او استمداد گرفتی و در وی

سباع و وحوش بسیار، و ملک ایشان شیری که همه در طاعت و متابعت او بودندی و در پناه حشمت و حریم سیادت او روزگار گذاشتندی.»

(۱) استفاده از آرایه تشخیص و ایهام و تناسب (۲) حذف افعال

(۳) استفاده از لغات عربی (۴) آوردن مترادفات و توصیف‌های فراوان

۹۴- در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... حروف مشترک قافیه از «مصوت بلند+ صامت+ مصوت» تشکیل شده است و دارای حرف الحاقی است.

(۱) هر روز دلم به زیر باری دگر است/ در دیده من ز هجر خاری دگر است

(۲) کنار آب و پای بید و طبع شعر و یاری خوش/ معاشر دلبری شیرین و ساقی گل‌عداری خوش

(۳) که روزی رهروی در سرزمینی/ به لطفش گفت رندی ره‌نشینی

(۴) ای قصه بهشت ز کوبت حکایتی/ شرح جمال حور ز رویت روایتی

۹۵- ویژگی و درون‌مایه فکری کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

(۱) این همه عکس می و نقش نگارین که نمود/ یک فروغ رخ ساقی است که در جام افتاد (ورود اصطلاحات عرفانی در شعر)

(۲) می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب/ چون نیک بنگری همه تزویر می‌کنند (رواج هجو در شعر)

(۳) پیش از این کاین سقف سبز و طاق مینا برکشند/ منظر چشم مرا ابروی جانان طاق بود (فاصله گرفتن از عشق زمینی)

(۴) بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی/ خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی (وجود پند و اندرز در شعر)

۹۶- کدام یک از شعرهای زیر فاقد قافیه است؟

(۱) او در این دشت بزرگ / چشمه کوچک بی‌نامی بود / کز نهران خانه تاریک زمین / در سحرگاه شبی سرد و سیاه / به جهان چشم گشود

(۲) به دیدارم بیا هر شب، در این تنهایی تنها و تاریک خدامانند / دلم تنگ است / بیا ای روشن، ای روشن‌تر از لبخند / شبم را روز کن در زیر سرپوش

سیاهی‌ها

(۳)گردها خوابید / روز رفت و شب فراز آمد / گوهر آجین کبود پیر باز آمد / چون گذشت از شب دو کوه پاس

(۴) بی‌شک هر مسافر را / این چنین دانسته بودم، وین چنین دانم / لیک / ای ندانم چون و چند! ای دور / تو بسا کاراسته باشی به آیینی که دلخواه است

۹۷- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... حذف فعل به قرینه یافت می‌شود.

- (۱) عیش عهد جوانی طراوتی داشت و طیش عهد کودکی، حلاوتی.
- (۲) صحیفه‌ای از آن اوراق می‌نوشتیم تا رسیدیم به جماعتی بسیار و خلقی بی‌شمار.
- (۳) این جهان خانه خداست و فرش وی زمین است و چراغ وی ماه.
- (۴) تفاوت میان هند و روم، باهر (آشکار) و تباین میان ترک و زنگ، ظاهر است.

۹۸- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) هرچه خواهندت بده مندیش از آن / داد یزدان را تو بیش از بیش دان
- (۲) گر در آبی نخل یا عرجون نمود / جز ز عکس نخله بیرون نبود
- (۳) حرص، کور و احمق و نادان کند / مرگ را بر احمقان آسان کند
- (۴) حال خونین‌دلان که گوید باز / وز فلک خون خم که جوید باز

۹۹- آرایه‌های کدام گزینه تماماً در ابیات زیر آمده است؟

«رخسار صبح پرده به عمدا برافکند / راز دل زمانه به صحرا برافکند

مستان صبح چهره مطراً به می کنند / کاین پیر طلیسان مطراً برافکند»

(۱) تشبیه - کنایه - استعاره	(۲) مجاز - استعاره - سجع
(۳) کنایه - تشخیص - استعاره	(۴) استعاره - تشخیص - ایهام

۱۰۰- قاعده قافیه در کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- (۱) حسن اگر این است، ناصح همچو ما خواهد شدن / چوب تر، آخر به آتش آشنا خواهد شدن
- (۲) ما به این در نه پی حشمت و جاه آمده‌ایم / از بد حادثه این جا به پناه آمده‌ایم
- (۳) پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت / شب مانده بود و جرأت فردا شدن نداشت
- (۴) ز شراب لعل نوشین من رند بی‌نوا را / مددی که چشم مستت به خمار کشت ما را

۱۰۱- کدام گزینه در ارتباط با دین و عقاید اشکانیان و ساسانیان به ترتیب صحیح و غلط می‌باشد؟

- (۱) در اواخر دوره اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویدند. - آتشکده آذر فریغ در فارس در عصر ساسانیان برای کشاورزان ساخته شد.
- (۲) علاوه بر اهوره مزدا، خدایانی همچون آناهیتا هم ستایش می‌شد. - در این دوره آتشکده‌های زیادی ساخته شد، زیرا زرتشتیان با نیایش در برابر آتش، اهوره مزدا را ستایش می‌کردند.
- (۳) تمامی پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند. - پادشاهان ساسانی به پشتیبانی کامل از دین زرتشتی پرداخته و از سوی دیگر، روحانیون زرتشتی، قدرت و حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند.
- (۴) مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند. - در سلسله مراتب حکومت ساسانیان، موبدان موبد بعد از روحانیون جای می‌گرفتند که عهده‌دار مسئولیت‌هایی چون تعلیم آموزه‌های زرتشتی بودند.

- ۱۰۲- به چه علت موبدان در عصر ساسانی، برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کردند و عقیده مانی چه بود و در زمان چه کسی، اعدام شد؟
- (۱) پیشرفت دین مسیحیت در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف - ترکیب آموزه‌های دین زرتشتی، مسیحی و بودایی و ارائه دین جدید، شاپور یکم
- (۲) رسمیت یافتن دین زرتشتی و نیرومند شدن موبدان و به مشکل برخوردن مانویان و مسیحیان - ترکیب آموزه‌های دین زرتشتی، مسیحی و بودایی و ارائه دین جدید، بهرام یکم
- (۳) پیشرفت دین مسیحیت در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف - او و پیامبران پیش از وی، آمده‌اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی برهانند، بهرام یکم
- (۴) رسمیت یافتن دین زرتشتی و نیرومند شدن موبدان و به مشکل برخوردن مانویان و مسیحیان - او و پیامبران پیش از وی، آمده‌اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی برهانند، شاپور یکم

۱۰۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با اشخاص و یا رویدادها و اقدامات زیر می‌باشد؟

الف) واستریوشان سالار

ب) اسکیلاکس

ج) به هنگام سفر به مصر دستور داد با حفر آبراهه‌ای، دریای سرخ را به رود نیل متصل کنند.

د) در این دوره راه‌ها و وسایل ارتباطی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار بودند.

ه) رشد صنعت همگام با توسعه شهرنشینی

- (۱) مقام عالی‌مرتبه دربار ساسانی که رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت. - مأمور کشف مسیرهای آبی به دستور داریوش بزرگ - داریوش - دوران فرمانروایی اشکانیان و ساسانیان - دوران فرمانروایی ساسانیان
- (۲) مقام عالی‌رتبه دربار ساسانی که رئیس روحانیون و کشاورزان به شمار می‌رفت. - مأمور کشف مسیرهای آبی به دستور داریوش بزرگ - کورش - دوران فرمانروایی هخامنشیان و اشکانیان - دوران فرمانروایی سلوکیان
- (۳) مقام عالی‌مرتبه دربار هخامنشی که رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت. - مأمور کشف مسیرهای آبی به دستور کورش بزرگ - داریوش - دوران فرمانروایی هخامنشیان و ساسانیان - دوران فرمانروایی سلوکیان
- (۴) مقام عالی‌مرتبه دربار هخامنشی که رئیس روحانیون و روستاییان به شمار می‌رفت. - مأمور کشف مسیرهای آبی به دستور کورش بزرگ - داریوش - دوران فرمانروایی اشکانیان و ساسانیان - دوران فرمانروایی ساسانیان

۱۰۴- صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) وضعیت معیشت مردمان ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر عوامل اقتصادی، مدیریتی و اقلیمی قرار داشت.

ب) رونق اساسی گرفتن بازرگانی داخلی در دوران اشکانیان معلول، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین، و در پی آن گشایش جاده معروف ابریشم بود.

ج) بازرگانان ایرانی در دوران فرمانروایی ساسانیان، از چین تا شرق آفریقا و مرکز اروپا، مشغول داد و ستد بودند.

د) یکی از اهداف اصلی شکل‌گیری نظام دیوان سالاری در ایران باستان، سامان دادن منابع درآمد و مخارج عمومی بود.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - غ - غ - ص

۱۰۵- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح هر یک از سوالات زیر می‌باشد؟

الف) بنای تاریخی پل دزفول متعلق به کدام دوره می‌باشد؟

ب) در دوران حکومت سلوکیان تجارت چگونه بود؟

پ) در کدام دوره توجه خاصی به بازرگانی و توسعه جاده‌ها می‌شده است؟

ت) کدام مورد عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی در دوره هخامنشیان بود؟

ث) حکومت هخامنشی چگونه کمک شایانی به رونق اقتصادی و توسعه صنعت کرد؟

(۱) ساسانی - شامل انواع مختلفی از مواد اولیه می‌شد. - هخامنشی - نظام پولی ایجاد شده توسط داریوش - یکپارچه‌سازی سرزمین‌های ثروتمند و متمدن که مردمان آن‌ها تجربیات فراوانی در تولید کالاهای مختلف داشتند.

(۲) اشکانیان - در مسیرهای زمینی و دریایی گسترش یافت. - ساسانیان - پیشرفت کشتی‌رانی و دریانوردی - ضرب سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص

(۳) اشکانیان - از حجم مبادله کالاهای ارزان قیمت کاسته شد - هخامنشی - پیشرفت کشتی‌رانی و دریانوردی - ضرب سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص

(۴) ساسانی - مبادله اشیاای تجملی رونق پیدا کرد - ساسانیان - نظام پولی ایجاد شده توسط داریوش - یکپارچه‌سازی سرزمین‌های ثروتمند و متمدن که مردمان آن‌ها تجربیات فراوانی در تولید کالاهای مختلف داشتند.

۱۰۶- به ترتیب هر یک از عبارات زیر بیانگر وضعیت قشرها و طبقات اجتماعی در زمان حکومت کدام سلسله است؟

- توده مردم به‌طور موروثی به فعالیت‌های خدماتی و تولیدی مشغول بودند.

- تمرکز قدرت و ثروت در نزد عده‌ای خاص، موجب ایجاد نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی و شکل‌گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن شد.

- قشر جنگجویان نسبت به دو قشر اشراف و بزرگان در جایگاه بالاتری قرار داشت.

- جنگ‌های پیاپی با دشمنان خارجی موجب گرد آمدن شمار چشمگیری از اسیران جنگی شده بود که در فعالیت‌های کشاورزی و ... به‌کار گرفته می‌شدند.

- از قدرت و نفوذ نجبای درجه اول در این سلسله پادشاهی کاسته شد.

(۱) ساسانیان - هخامنشیان - مادها - اشکانیان - هخامنشیان

(۲) مادها - هخامنشیان - اشکانیان - ساسانیان - ساسانیان

(۳) ساسانیان - مادها - هخامنشیان - اشکانیان - ساسانیان

(۴) مادها - اشکانیان - هخامنشیان - ساسانیان - هخامنشیان

۱۰۷- چند مورد از عبارات زیر در ارتباط با جامعه و خانواده در دوران سلسله‌های امپراتوری باستانی ایران نادرست است؟

- دارایی‌های خانواده که در اختیار پدر قرار داشت، قابل تقسیم و یا انتقال نبود.
- سلطه پدر بر اعضای خانواده، محدود به اجرای آداب و رسوم دینی و نگهبانی از آتش‌خانه بود.
- در دوره ساسانی زن می‌توانست در دادگاه به سود خود اقامه دعوا کند.
- در آیین زرتشتی، پارسایی و عفت به عنوان دوخصلت و ویژگی زن خوب برشمرده شده است.
- در دوران ساسانیان آزومی‌دخت، فرزند خسرو پرویز بر تخت سلطنت تکیه زد.
- گاهنبارها شش جشن بودند که به شکرانه آفریده شدن انسان‌ها و تولد زرتشت برپا داشته می‌شوند.
- ایرانیان باستان در مراسم سوگواری درگذشتگان نیکی‌های شخص از یاد رفته را یادآوری می‌کردند.
- در زمان ساسانیان زنان و مردان دوشادوش هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۰۸- چند مورد از گزاره‌های زیر صحیح می‌باشند؟

- اقوام آریایی مهاجر به ایران از قبیله‌های گوناگونی تشکیل می‌شدند که از نظر تبار و زبان، خویشاوند بودند.
- در زمان اشکانیان با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.
- در دوران ساسانیان اشراف و نجبای دربار، مدافع نابرابری اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند.
- در عصر ساسانی، کشاورزان، پیشه‌وران، دبیران و صنعتگران جزو توده مردم محسوب می‌شدند.
- در خانواده‌های کهن ایرانی، ازدواج درون گروهی بود؛ هم‌چنین تأمین معیشت خانواده تنها بر عهده پدر خانواده بود.

(۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

۱۰۹- هر دو قسمت کدام گزینه در رابطه با وضعیت اجتماعی دوره اشکانیان و ساسانیان صحیح است؟

- (۱) جامعه ایران در زمان اشکانیان شامل گروه حاکم و توده‌های مردم عادی بود - قشر جدید دبیران در دوره اشکانیان به طبقه حاکم افزوده شد.
- (۲) نظام طبقاتی عصر ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود - در دوران اشکانیان تحرک اجتماعی به دلیل نظارت شدید حکومت ممنوع یا دست‌کم بسیار دشوار بود.
- (۳) در دوره اشکانیان مهم‌ترین منصب‌های سیاسی و نظامی در اختیار اعضای خاندان‌های شاهی و دیگر خاندان‌های قدرتمند قدیمی بود - درباره سازمان اجتماعی ایران در زمان ساسانیان، مدارک و اطلاعات بیشتری در دست است.
- (۴) در نظام طبقاتی سلسله ساسانی نجبای درجه دوم شامل شش خانواده قدرتمند می‌شدند - زنان طبقه اشراف‌زاده در نظام طبقاتی سلسله ساسانی از دیگر زنان متمایز بودند.

۱۱۰- کدام گزینه به ترتیب براساس شماره، اطلاعات صحیح نسبت به تصاویر می‌دهد؟

(۱)

(۲)

- (۱) سنگ‌نگاره سربازان سپاه جاویدان، تخت جمشید - بزرگان هخامنشی در سنگ‌نگاره‌ها، تخت جمشید
- (۲) سنگ‌نگاره داریوش یکم و درباریان، تخت جمشید - بزرگان مادی و پارسی در سنگ‌نگاره‌ها، تخت جمشید
- (۳) نقش برجسته بهرام دوم ساسانی و درباریان، نقش رستم - بزرگان مادی و پارسی در سنگ‌نگاره‌ها، تخت جمشید
- (۴) نقش برجسته بهرام دوم ساسانی و درباریان، تخت جمشید - بزرگان مادی و پارسی در سنگ‌نگاره‌ها، نقش رستم

۱۱۱- چند درصد از شهرهای ایران در ارتفاع ۱۰۰۰-۵۰۰ متری از سطح دریا ساخته شده‌اند و کدام شهر

ایران در گذشته، در مسیر جاده ابریشم ساخته شده است؟

(۲) ۵۳٪ - بیشاپور

(۱) ۲۷٪ - قلعه رودخان گیلان

(۴) ۷٪ - فارس

(۳) ۱۳٪ - ری

۱۱۲- از عوامل تأثیرگذار در گسترش سکونتگاه‌ها ... مناسب می‌باشد و شهر ... در زمان ... از اهمیت

ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود.

(۲) آب و خاک - بیشاپور - اشکانیان

(۱) شرایط جغرافیایی - بیشاپور - ساسانیان

(۴) شرایط طبیعی و انسانی - ری - ساسانیان

(۳) شیب زمین و خاک - ری - اشکانیان

۱۱۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

(الف) شهر همدان دارای شکل شطرنجی است.

(ب) در چهار دههٔ اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است.

(پ) از حدود سال ۱۳۶۰ ه. ش بیش از ۵۰٪ از جمعیت کشور در شهرها زندگی می‌کنند.

(ت) حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها را مهاجرت معکوس می‌گویند.

(ث) آلودگی هوا در تهران به‌طور متوسط، موجب کاهش ۶ سال از عمر تهرانی‌ها شده است.

(۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) یک

۱۱۴- کدام گزینه در ارتباط با سکونتگاه‌ها و نقش آن‌ها به پرسش‌های زیر به‌ترتیب پاسخ صحیح می‌دهد؟

(الف) نقش هر سکونتگاه بر چه اساسی تعیین می‌شود؟

(ب) «شهر پیرانشهر» چه نقشی دارد؟

(پ) امروزه کدام شهرها نقش صنعتی دارند؟

(ت) «شهر تهران» کدام نقش را ندارد؟

(۲) وضع جغرافیایی آن - نظامی - اراک و اصفهان - بازرگانی

(۱) چهره و سیمای آن - نظامی - زنجان و همدان - معدنی

(۴) وضع جغرافیایی آن - تاریخی - اراک و اصفهان - دانشگاهی

(۳) چهره و سیمای آن - تاریخی - زنجان و همدان - اداری

۱۱۵- کدام گزینه پاسخی مرتبط با موارد زیر است؟

«عامل مهم در تنوع تولید محصولات باغی در ایران - از استانهای اصلی تولید انار - علت تغییر محور توسعه کشاورزی از زراعت به

باغداری - از مشکلات تولید زراعی»

(۱) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه - یزد - کاهش منابع آبی - بهره‌وری کم

(۲) نوسانات آب و هوایی - فارس - کاهش منابع آبی - بهره‌وری کم

(۳) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه - خراسان شمالی - وجود آفات و خسارات طبیعی - نوسانات آب و هوایی

(۴) نوسانات آب و هوایی - یزد - بی‌ثباتی در قیمت محصولات کشاورزی - محدودیت در منابع آب و خاک

۱۱۶- کدام یک از عوامل زیر باعث رشد دامداری در کشور ما نشده است؟

(۱) گستردگی کشور در عرض جغرافیایی - وجود نیروی انسانی متخصص

(۲) تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی - استفاده از روش‌های علمی

(۳) روند رو به رشد صنایع تبدیلی - تنوع اقلیمی در ایران

(۴) محدودیت در منابع آب و خاک - روند رو به رشد صنایع مصرفی

۱۱۷- به ترتیب کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر می‌باشد؟

الف) امروزه کدام بخش کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند؟

ب) کدام بخش در کشور ما یکی از بخش‌های مهم اشتغال است؟

ج) کدام صنعت یکی از شاخصه‌های توسعه یافتگی کشور است که می‌تواند فرصت‌های شغلی بسیاری برای کشور فراهم آورد؟

د) علت اهمیت و شهرت بین‌المللی فرش ایران چیست؟

۱) الف) صنعت، ب) معدن، ج) پتروشیمی، د) بافت و نقش و نگار خاص آن

۲) الف) خدمات، ب) معدن، ج) خودروسازی، د) بافت و نقش و نگار خاص آن

۳) الف) معدن، ب) خدمات، ج) صنایع دستی، د) ذوق هنری و خلاقیت فکری تولیدکنندگان آن

۴) الف) معدن، ب) خودروسازی، ج) معدن، د) ذوق هنری و خلاقیت فکری تولیدکنندگان آن

۱۱۸- به ترتیب کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر می‌باشد؟

الف) اثر بخشی و بازدهی کدام نهاد در دراز مدت به دست خواهد آمد؟

ب) امروزه یکی از مهم‌ترین راه‌های تولید ثروت چیست؟

ج) امروزه کدام عامل، زیربنای توسعه اقتصادی مناسب را در جوامع شکل می‌دهد؟

۱) الف) آموزش و پرورش ب) تجارت و بازرگانی ج) سیستم حمل و نقل و ارتباطات

۲) الف) تجارت و بازرگانی ب) تولید خدمات ج) افزایش تولیدات منابع

۳) الف) آموزش و پرورش ب) گسترش صنایع پرورشی ج) گسترش صنایع خودروسازی

۴) الف) تربیت نیروهای متخصص ب) توسعه راه‌های ریلی ج) گسترش صنایع پرورشی

۱۱۹- در ایران، اوضاع مساعد برای دامپروری را چه عواملی فراهم کرده است و روستای لیقوان و آق اولر در کدام یک از استان‌های زیر به ترتیب

واقع شده‌اند؟

۱) وجود کوه‌های البرز و زاگرس و دشت‌های پست و هموار مجاور آن - آذربایجان شرقی، گیلان

۲) وجود کوه‌های البرز و زاگرس و دشت‌های پست و هموار مجاور آن - گیلان، آذربایجان شرقی

۳) عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین - چهارمحال بختیاری، گیلان

۴) عوامل اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین - چهارمحال بختیاری، آذربایجان شرقی

۱۲۰- کدام یک از گزینه‌های زیر به توانمندی‌های متعدد ایران در ارتباط با گسترش جاذبه‌های گردشگری به طور نادرست اشاره می‌کند؟

۱) موقعیت ریاضی کشورمان و گستردگی آن در عرض جغرافیایی باعث تنوع اقلیمی و چشم‌اندازهای طبیعی شده است.

۲) در کشور ما بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی وجود دارد که این توانمندی، گردشگران علاقه‌مند خاص خود را دارد.

۳) وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ، برخورداری ایران از موقعیت دریایی و خشکی، دشت‌های وسیع و تنوع قومی، گردشگری زمین‌گردی را

ایجاد کرده است.

۴) مراکز خرید و درمانی و هم‌چنین مراکز علمی و تفریحی هر کدام مقصد بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی است.

۱۲۱- به ترتیب هر یک از عبارات زیر پیامد کدام مورد است؟

- با چالش مواجه شدن دوام هویت فرهنگی

- هویت اجتماعی افراد

- دوام و بقای هویت فرهنگی

(۱) تغییر هویت فرهنگی جهان اجتماعی - شکل‌گیری عقاید و ارزش‌های مشترک - به رسمیت شناختن ارزش‌های اجتماعی از سوی افراد

(۲) عدم پذیرش هویت فرهنگی - هویت فرهنگی جهان اجتماعی - مورد پذیرش بودن عقاید و ارزش‌های هویت فرهنگی از سوی اعضای جهان اجتماعی

(۳) تعارض فرهنگی - ارتباط با دیگران - ثبات و استقرار ارزش‌ها و آرمان‌ها بر متن زندگی مردم

(۴) از دست رفتن اهمیت و اعتبار عقاید و ارزش‌ها نزد اعضای جهان اجتماعی - عضویت گروهی انسان‌ها - مورد پذیرش بودن عقاید و ارزش‌های هویت فرهنگی از سوی اعضای جهان اجتماعی

۱۲۲- به ترتیب بحران هویت و تزلزل فرهنگی در چه مواقعی به وجود می‌آیند؟

(۱) زمانی که عقاید و آرمان‌هایی که هویت اجتماعی افراد را می‌سازند، ثبات و استقرار خود را از دست بدهند. - زمانی به وقوع می‌پیوندد که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(۲) زمانی به وجود می‌آید که ناسازگاری‌ها از سطح رفتارها و هنجارها آغاز شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی ارزش‌ها و آرمان‌ها برسد. - زمانی که عقاید و آرمان‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را از دست بدهند.

(۳) در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. - زمانی رخ می‌دهد که عقاید و آرمان‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را از دست بدهند.

(۴) در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. - زمانی که جهان اجتماعی بتواند، کنش‌های اجتماعی را براساس عقاید و آرمان‌های خود سامان دهد.

۱۲۳- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- در مسیر تبدیل یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر، بعد از بحران هویت فرهنگی چه چیزی رخ می‌دهد؟

- تغییر و تحول از جامعه جاهلی به جامعه نبوی و جامعه نبوی به اموی به ترتیب چه نوع تحولی محسوب می‌شوند؟

(۱) تبدیل به جهان اجتماعی دیگر - مثبت، مثبت

(۲) تحول فرهنگی - مثبت، منفی

(۳) تحول فرهنگی - بیرونی، بیرونی

(۴) تبدیل به جهان اجتماعی دیگر - مثبت، منفی

۱۲۴- علل درونی تحولات فرهنگی ...

(۱) به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود.

(۲) به ارتباطات با فرهنگ‌های دیگر باز می‌گردد.

(۳) به کاستی‌ها و بن‌بست‌هایی که خارج از جهان اجتماعی به وجود می‌آیند، باز می‌گردد.

(۴) به‌طور کامل از علل بیرونی تحولات فرهنگی تأثیر می‌پذیرند.

۱۲۵- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- چه چیزی دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی جهان اجتماعی فرا می‌خواند؟

- مرگ یک جهان اجتماعی چه زمانی رخ می‌دهد؟

(۱) نوآوری‌های مثبت و منفی افراد - مرگ یک جهان اجتماعی زمانی رخ می‌دهد که با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

(۲) نوآوری‌های مثبت و منفی افراد - با باز شدن راهی برای دگرگون شدن هویت فرهنگی یک جهان اجتماعی

(۳) کاستی و خلأ معنوی - با باز شدن راهی برای دگرگون شدن هویت فرهنگی یک جهان اجتماعی

(۴) کاستی و خلأ معنوی - مرگ یک جهان اجتماعی زمانی رخ می‌دهد که با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

۱۲۶- کدام مورد از نتایج مواجهه جهان اسلام با فرهنگ‌های یونان و روم نمی‌باشد؟

- (۱) این رویارویی زمینه تحولات هویتی فرهنگ اسلامی را پدید آورد و تنها عناصر عقلی فرهنگ‌های یونان و روم اخذ شد.
- (۲) به دلیل قائل بودن اسلام به اهمیت عقل و عقلانیت، عناصر اساطیری و مشرکانه توسط جهان اسلام پذیرفته نشد.
- (۳) فرهنگ اسلام به تناسب جهان‌شناسی توحیدی در دانش‌های مختلف یونان و روم تصرفاتی انجام داد.
- (۴) در این تعامل، تنها عناصر عقلی فرهنگ‌های یونان و روم اخذ شد.

۱۲۷- کدام گزینه، سیر رفتار شدن فطرت آدمی به تشویش و اضطراب را در جوامعی که دچار از خودبیگانگی فطری شده‌اند را به درستی نشان

می‌دهد؟

- (۱) دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی ← عدم ارائه تفسیری صحیح از عالم و آدم ← ناسازگاری جهان اجتماعی با فطرت انسانی ← عدم برخورداری از عقاید و ارزش‌های حق
- (۲) عدم ارائه تفسیری صحیح از عالم و آدم ← عدم برخورداری از عقاید و ارزش‌های حق ← ناسازگاری جهان اجتماعی با فطرت انسانی ← دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی
- (۳) دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی ← عدم ارائه تفسیری صحیح از عالم و آدم ← عدم برخورداری از عقاید و ارزش‌های حق ← ناسازگاری جهان اجتماعی با فطرت انسانی
- (۴) ناسازگاری جهان اجتماعی با فطرت انسانی ← عدم برخورداری از عقاید و ارزش‌های حق ← عدم ارائه تفسیری صحیح از عالم و آدم ← دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی

۱۲۸- به ترتیب پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

الف) خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را چه می‌گویند؟

ب) مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب در چیست؟

ج) دلیل اینکه جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، دچار خودباختگی فرهنگی شدند، چه می‌باشد؟

- (۱) از خودبیگانگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - مرعوب قدرت سیاسی و اقتصادی برتر غرب شدند.
- (۲) غرب‌زدگی - غرب‌زدگی جوامع غیرغربی - مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب شدند.
- (۳) غرب‌زدگی - از خودبیگانگی فرهنگی - مرعوب قدرت نظامی و اجتماعی برتر غرب شدند.
- (۴) خودباختگی فرهنگی - غرب‌زدگی - مرعوب قدرت نظامی و اجتماعی برتر غرب شدند.

۱۲۹- کدام گزینه به ترتیب بیانگر صحیح یا غلط بودن عبارات زیر است؟

الف) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.

ب) برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که با حذف تمدن غرب به پایان رسید.

پ) مردم ایران در شاهنامه فردوسی، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

- (۱) ص - ص - غ (۲) غ - غ - ص (۳) ص - غ - ص (۴) غ - ص - غ

۱۳۰- چند مورد از عبارات زیر صحیح است؟

- پیامدهای انقلاب را به شیوه‌های مختلفی دسته‌بندی می‌کنند، مثلاً پیامدهای کوتاه‌مدت، میان مدت و بلندمدت.
- انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود.
- در دوران رضاخان حجاب مسئله و معضلی بیرون از جامعه ایران بود.
- جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

(۱) یک (۲) سه (۳) چهار (۴) دو

۱۳۱- کدام گزینه پیرامون قضایای شرطی صحیح است؟

- (۱) لزوماً در همه جملات مقدم باید در ابتدای قضیه بیاید اما به لحاظ معنا.
  - (۲) قضایای شرطی منفصل از دو بخش شرط و جواب شرط تشکیل می‌شوند.
  - (۳) در همه قضایای شرطی به پیوستگی و اتصال دو نسبت حکم می‌شود.
  - (۴) به جملاتی که در آن به اتصال یا به انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود قضیه می‌گویند.
- ۱۳۲- در کدام گزینه به ترتیب نوع قضایای «دانش بشری یا تصور است یا تصدیق - به نظر می‌آید آن حیوان یا اسب است یا الاغ - فردا یا

سه‌شنبه است یا چهارشنبه» به درستی مشخص شده است؟

- (۱) منفصل حقیقی - منفصل مانع‌الجمع - منفصل مانع‌الجمع
- (۲) منفصل مانع‌الجمع - منفصل مانع‌الجمع - قابل جمع در کذب
- (۳) منفصل مانع‌الجمع - منفصل مانع‌الرفع - قابل جمع در کذب
- (۴) منفصل حقیقی - منفصل مانع‌الرفع - منفصل مانع‌الجمع

۱۳۳- در کدام مورد دچار مغالطه «عدم تکرار حد وسط» نشده‌ایم؟

- (۱) در باز است، هر بازی پرنده است: هر دری پرنده است.
- (۲) کره از شیر است، شیر مایع است: کره مایع است.
- (۳) انگور شیرین است، شیرین همسر خسرو است: انگور همسر خسرو است.
- (۴) سعدی انسان است، هر انسانی ناطق است: سعدی ناطق است.

۱۳۴- در کدام گزینه نوع قیاس اقترانی شکل چهارم است و «:» نشانه نتیجه در ... است.

- ۱) هر سفیدی رنگ است - بعضی رنگ‌ها تیره هستند / قیاس اقترانی
- ۲) هر حیوانی جاندار است - بعضی حیوانات وحشی هستند / قیاس استثنایی
- ۳) هر نویسنده‌ای انسان است - هیچ لاک‌پشتی انسان نیست / قیاس استثنایی
- ۴) هر پادشاهی انسان است - برخی ظالم‌ها پادشاه هستند / قیاس اقترانی

۱۳۵- کدام عبارت درباره «قیاس استثنایی» درست است؟

- ۱) قیاسی که عین یا نقیض مقدمات در نتیجه ذکر شده است.
- ۲) مقدمه اول این قیاس حملی و مقدمه دوم، شرطی است.
- ۳) با توجه به مقدمه شرطی آن، چهار حالت دارد.
- ۴) این قیاس می‌تواند به شکل شرطی یا حملی باشد.

۱۳۶- کدام عبارت درباره «قیاس اقترانی» نادرست است؟

- ۱) لازم است موضوع یا محمول یک مقدمه، قرین موضوع یا محمول مقدمه دیگر باشد.
- ۲) در هر چهار شکل آن، تکرار حد وسط برای ارتباط دو مقدمه، شرط اول نتیجه‌گیری است.
- ۳) اگر در شکل اول جای دو مقدمه عوض شود، شکل چهارم به‌دست می‌آید.
- ۴) همه اجزای پخش شده در مقدمات قیاس، در نتیجه، قرین یکدیگر قرار می‌گیرند.

۱۳۷- کدام گزینه پیرامون شرایط معتبر بودن قیاس صحیح نیست؟

- ۱) برای بررسی اعتبار قیاس اقترانی فرقی نمی‌کند نخست از کدام شرط شروع کنیم زیرا در هر صورت باید تمامی شرایط را داشته باشد.
- ۲) هنگام بررسی اعتبار یک قیاس، هر دو مقدمه نباید سالبه باشند.
- ۳) در بررسی اعتبار قیاس علاوه بر سه شرط لازم باید قانون نتیجه قیاس هم بررسی شود.
- ۴) در بررسی اعتبار قیاس نیازی به دانستن شکل قیاس نداریم.

۱۳۸- در کدام گزینه دامنهٔ مصادیق در دو مثال اول صحیح و در مثال سوم غلط ذکر شده است؟

- (۱) سؤالات آزمون قلمچی + سخت + است - علی + دانش‌آموز با انگیزه‌ای + است - هر انسانی + حیوان - است.
 (۲) تعطیلات عید + زودگذر + بود - بعضی پزشک‌ها - متخصص - هستند - پارمنیدس + فیلسوف - است.
 (۳) هر گیاهی + نامی - است - بعضی آسیایی‌ها - چشم آبی - هستند - پل طبیعت + مستحکم + است.
 (۴) بعضی بی‌سوادها - زن - هستند - هیچ متولد تهرانی، + اروپایی + نیست - برخی معتادان - بی‌خانمان + هستند.

۱۳۹- قیاس استثنایی انفصالی براساس ... ، سه حالت دارد که در حالت اول آن، نتایج ...

- (۱) نتیجه - در دو قیاس، قطعی و معتبر است.
 (۲) مقدمهٔ اول - در دو قیاس، قطعی و معتبر است.
 (۳) مقدمهٔ اول - در چهار قیاس، قطعی و معتبر است.
 (۴) مقدمهٔ دوم - در چهار قیاس، قطعی و معتبر است.

۱۴۰- قیاس استثنایی اتصالی دارای چهار حالت قابل فرض است که دو حالت آن، نتیجهٔ ... و ... دارد. در صورت عدم رعایت شرایط اعتبار آن

به مغالطهٔ ... دچار می‌شویم.

- (۱) غیرقطعی - نامعتبر - رفع مقدم، وضع تالی
 (۲) قطعی - معتبر - وضع مقدم، رفع تالی
 (۳) قطعی - نامعتبر - رفع مقدم، وضع تالی
 (۴) غیرقطعی - معتبر - رفع مقدم، وضع تالی

۱۴۱- با توجه به قضایای زیر:

«هیچ رودی پرآب نیست، بعضی دانشجویان مترجم هستند، بعضی فلاسفه سیاستمدار نیستند، هر مددجویی به مشاوره نیاز دارد» در کدام

گزینه علامت‌های مثبت و منفی به‌ترتیب درست ذکر شده است؟

- (۱) ++, +-, --, ++
 (۲) ++, +-, --, ++
 (۳) ++, +-, --, ++
 (۴) ++, +-, --, ++

۱۴۲- سور قضایای کلی نشان می‌دهد که ... و سور قضایای جزئی نشان می‌دهد ...

- (۱) بیشتر مصادیق موضوع، مورد نظر است - برخی از مصادیق موضوع مورد نظر است.
 (۲) همهٔ مصادیق موضوع مورد نظر است - برخی از مصادیق موضوع مورد نظر است.
 (۳) بیشتر مصادیق موضوع، مورد نظر است - اغلب مصادیق موضوع مورد نظر است.
 (۴) همهٔ مصادیق موضوع مورد نظر است - همهٔ مصادیق موضوع مورد نظر است.

۱۴۳- با توجه به شرط سوم، اعتبار قیاس می‌توان گفت: ... و مثال درست آن، نتیجه حاصل از قیاس « بعضی الف ب است و هر ب ج است؛

... می‌باشد.

- (۱) موضوع یا محمولی که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمات نیز باید دارای علامت مثبت باشد - بعضی الف ج است.
- (۲) موضوع یا محمولی که در نتیجه دارای علامت منفی است، نیاز به بررسی ندارد - بعضی الف ج است.
- (۳) موضوع یا محمولی که در نتیجه دارای علامت منفی است، در مقدمات نیز باید دارای علامت منفی باشد - بعضی الف ج است.
- (۴) موضوع یا محمولی که در نتیجه دارای علامت مثبت است، نیاز به بررسی ندارد - بعضی الف ج است.

۱۴۴- کدام یک از قیاس‌های زیر قیاس انفصالی حقیقی هستند و معتبرند؟

- (۱) این فرش یا دست‌بافت است یا ماشینی، این فرش ماشینی نیست، پس این فرش می‌تواند دست‌بافت باشد.
- (۲) دستمزد این کارگران یا روزانه است یا ماهیانه، دستمزد این کارگران ماهیانه است، پس دستمزد این کارگران روزانه نیست.
- (۳) این عینک یا طبی است یا آفتابی، این عینک طبی نیست، پس این عینک آفتابی است.
- (۴) این قیاس یا معتبر است یا نامعتبر، این قیاس معتبر است، پس این قیاس نامعتبر نیست.

۱۴۵- نتیجه قیاس استثنایی زیر، در کدام گزینه به صورت صحیح بیان شده است؟

«اگر فیلسوفی درباره اصالت فرد یا اصالت جمع پرسش کند، در حوزه فلسفه جامعه‌شناسی وارد شده است؛ فیلسوفی درباره اصالت فرد یا

اصالت جمع پرسش نمی‌کند.»

- (۱) در حوزه فلسفه جامعه‌شناسی وارد نشده است. (۲) اثبات تالی
- (۳) در حوزه فلسفه جامعه‌شناسی وارد شده است. (۴) عدم اعتبار قیاس

۱۴۶- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در رقابت و بازی والیبال «لیگ شهرهای شمالی کشور» که دارای سه تیم است یا گروه الف پیروز می‌شود یا گروه ب پیروز می‌شود. گروه الف پیروز نمی‌شود. پس گروه ب لزوماً پیروز می‌شود.
- (۲) در رقابت و بازی دیروز والیبال بین دو گروه یا گروه الف پیروز می‌شود یا گروه ب پیروز می‌شود، گروه الف پیروز نمی‌شود، پس گروه ب حتماً پیروز می‌شود. (بدون در نظر گرفتن تساوی)
- (۳) در رقابت و بازی والیبال دیروز یا گروه الف پیروز می‌شود یا گروه ب پیروز می‌شود، گروه ب پیروز نشده پس گروه الف لزوماً پیروز می‌شود. (با در نظر گرفتن تساوی)
- (۴) در رقابت و بازی والیبال بین گروه الف و ب، یا گروه الف پیروز می‌شود یا گروه ب پیروز می‌شود، گروه الف پیروز شده، پس گروه ب احتمالاً نمی‌تواند پیروز شود. (بدون در نظر گرفتن تساوی)

۱۴۷- در کدام گزینه‌ها علامت‌گذاری قیاس‌ها صحیح نیست؟

- (۱) هر الف + ب - است. بعضی ب - ج - است. بعضی ب + الف - است. هیچ ب + ج + نیست.
- (۲) هر درختی + جاندار - است - بعضی موجودات - جاندار - هستند - هیچ مثلثی + مربع + نیست - هر مربعی + چهارضلعی - است.
- (۳) بعضی سنگ‌ها - قیمتی - هستند - هیچ الماسی + سنگ + نیست - بعضی جانوران - ماهی - هستند - هر ماهی + دوزیست - است.
- (۴) بعضی مارها - سمی - هستند - بعضی گیاهان - سمی - هستند - هیچ انسانی + ماشین + نیست - هر ماشینی + بی‌جان - است.

۱۴۸- قیاس اقترانی «هر انسانی ناطق است، هر انسانی متعجب است» شکل چندم و نتیجه آن کدام است؟

- (۱) دوم - همه ناطق‌ها متعجب‌اند.
(۲) دوم - بعضی ناطق‌ها متعجب‌اند.
(۳) سوم - همه ناطق‌ها متعجب‌اند.
(۴) سوم - بعضی ناطق‌ها متعجب‌اند.

۱۴۹- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با دامنه مصادیق موضوع و محمول درست است؟

- (۱) در قضایای موجهه همه مصادیق موضوع مورد نظر گوینده است. - اساس تعیین اعتبار قیاس است.
(۲) در قضایای سالبه همه مصادیق موضوع و محمول مورد نظر گوینده است. - اساس تعیین شکل قیاس است.
(۳) در قضایای موجهه برخی از مصادیق محمول مورد نظر گوینده است. - اساس تعیین شکل قیاس‌اند.
(۴) در قضایای موجهه برخی مصادیق محمول مورد نظر گوینده است. - اساس تعیین اعتبار قیاس‌اند.

۱۵۰- در کدام گزینه علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی است و شکل صحیح قیاس ذکر گردیده است؟

- (۱)
بعضی الف ب است.
بعضی ب ج است.
شکل اول
هر سیاهی رنگ است.
هیچ جسمی رنگ نیست.
شکل دوم
- (۲)
هر کتابی نویسنده دارد.
هر مجله‌ای نویسنده دارد.
شکل سوم
بعضی مشاوره‌ها احساسی‌اند.
هیچ احساسی منطقی نیست.
شکل اول
- (۳)
بعضی خودکارها سیاه نیستند.
هر خودکاری لوازم‌التحریر است.
شکل دوم
هیچ ستاره ای متحرک نیست.
هر متحرکی محسوس است.
شکل اول
- (۴)
هر کامپیوتری ماشین است.
بعضی اتومبیل‌ها ماشین هستند.
شکل دوم
بعضی مواد شیمیایی هستند.
بعضی مواد دارویی هستند.
شکل سوم

A : پاسخ نامه (کلید) آزمون ۳۰ فروردین ۱۳۹۸ گروه دهم علوم انسانی دفترچه

1 ☒ ☐ ☐ ☐	51 ☐ ☐ ☐ ☒	101 ☐ ☐ ☐ ☒
2 ☐ ☒ ☐ ☐	52 ☐ ☐ ☒ ☐	102 ☐ ☐ ☒ ☐
3 ☐ ☐ ☐ ☒	53 ☐ ☒ ☐ ☐	103 ☒ ☐ ☐ ☐
4 ☐ ☐ ☐ ☒	54 ☐ ☒ ☐ ☐	104 ☐ ☒ ☐ ☐
5 ☐ ☐ ☒ ☐	55 ☒ ☐ ☐ ☐	105 ☐ ☐ ☐ ☒
6 ☐ ☐ ☒ ☐	56 ☐ ☐ ☒ ☐	106 ☐ ☐ ☒ ☐
7 ☐ ☒ ☐ ☐	57 ☐ ☒ ☐ ☐	107 ☐ ☒ ☐ ☐
8 ☐ ☐ ☒ ☐	58 ☐ ☐ ☐ ☒	108 ☒ ☐ ☐ ☐
9 ☒ ☐ ☐ ☐	59 ☒ ☐ ☐ ☐	109 ☐ ☐ ☒ ☐
10 ☐ ☐ ☒ ☐	60 ☒ ☐ ☐ ☐	110 ☐ ☐ ☒ ☐
11 ☐ ☒ ☐ ☐	61 ☐ ☒ ☐ ☐	111 ☐ ☐ ☒ ☐
12 ☐ ☐ ☒ ☐	62 ☐ ☒ ☐ ☐	112 ☒ ☐ ☐ ☐
13 ☐ ☒ ☐ ☐	63 ☒ ☐ ☐ ☐	113 ☒ ☐ ☐ ☐
14 ☐ ☐ ☒ ☐	64 ☒ ☐ ☐ ☐	114 ☐ ☒ ☐ ☐
15 ☒ ☐ ☐ ☐	65 ☐ ☒ ☐ ☐	115 ☒ ☐ ☐ ☐
16 ☒ ☐ ☐ ☐	66 ☐ ☐ ☒ ☐	116 ☐ ☐ ☐ ☒
17 ☒ ☐ ☐ ☐	67 ☐ ☐ ☒ ☐	117 ☐ ☒ ☐ ☐
18 ☐ ☐ ☐ ☒	68 ☐ ☐ ☒ ☐	118 ☒ ☐ ☐ ☐
19 ☒ ☐ ☐ ☐	69 ☐ ☒ ☐ ☐	119 ☒ ☐ ☐ ☐
20 ☒ ☐ ☐ ☐	70 ☐ ☒ ☐ ☐	120 ☐ ☐ ☒ ☐
21 ☐ ☐ ☐ ☒	71 ☒ ☐ ☐ ☐	121 ☐ ☐ ☐ ☒
22 ☒ ☐ ☐ ☐	72 ☐ ☒ ☐ ☐	122 ☐ ☐ ☒ ☐
23 ☐ ☒ ☐ ☐	73 ☒ ☐ ☐ ☐	123 ☐ ☒ ☐ ☐
24 ☐ ☒ ☐ ☐	74 ☒ ☐ ☐ ☐	124 ☒ ☐ ☐ ☐
25 ☐ ☐ ☒ ☐	75 ☒ ☐ ☐ ☐	125 ☐ ☐ ☐ ☒
26 ☒ ☐ ☐ ☐	76 ☐ ☒ ☒ ☐	126 ☒ ☐ ☐ ☐
27 ☐ ☐ ☐ ☒	77 ☐ ☐ ☒ ☐	127 ☐ ☐ ☐ ☒
28 ☐ ☐ ☐ ☒	78 ☐ ☐ ☐ ☒	128 ☐ ☒ ☐ ☐
29 ☐ ☒ ☐ ☐	79 ☐ ☒ ☐ ☐	129 ☐ ☐ ☒ ☐
30 ☐ ☐ ☐ ☒	80 ☐ ☒ ☐ ☐	130 ☐ ☒ ☐ ☐
31 ☐ ☐ ☒ ☐	81 ☒ ☐ ☐ ☐	131 ☒ ☐ ☐ ☐
32 ☐ ☐ ☒ ☐	82 ☐ ☐ ☒ ☐	132 ☒ ☐ ☐ ☐
33 ☒ ☐ ☐ ☐	83 ☐ ☐ ☒ ☐	133 ☐ ☐ ☐ ☒
34 ☐ ☒ ☐ ☐	84 ☒ ☐ ☐ ☐	134 ☐ ☐ ☐ ☒
35 ☐ ☐ ☐ ☒	85 ☐ ☒ ☐ ☐	135 ☐ ☐ ☒ ☐
36 ☒ ☐ ☐ ☐	86 ☐ ☐ ☒ ☐	136 ☐ ☐ ☐ ☒
37 ☐ ☒ ☐ ☐	87 ☐ ☐ ☒ ☐	137 ☒ ☐ ☐ ☐
38 ☐ ☐ ☒ ☐	88 ☐ ☐ ☐ ☒	138 ☐ ☐ ☒ ☐
39 ☒ ☐ ☐ ☐	89 ☐ ☒ ☐ ☐	139 ☐ ☐ ☒ ☐
40 ☐ ☐ ☐ ☒	90 ☒ ☐ ☐ ☐	140 ☒ ☐ ☐ ☐
41 ☐ ☐ ☒ ☐	91 ☒ ☐ ☐ ☐	141 ☒ ☐ ☐ ☐
42 ☐ ☐ ☐ ☒	92 ☐ ☐ ☒ ☐	142 ☐ ☒ ☐ ☐

43
44
45
46
47
48
49
50

93
94
95
96
97
98
99
100

143
144
145
146
147
148
149
150

سایت کنکور

Konkur.in

پاسخ نامه

دوره‌ی متوسطی دوم (پایه‌ی دهم انسانی)

۳۰ فروردین ۹۸

صفحه‌ی	مواد امتحانی	ردیف
۳	فارسی و نگارش (۱)	۱
۴	فارسی و نگارش (۱) (شاهد، گواه)	۲
۵	عربی زبان قرآن (۱)	۳
۶	دین و زندگی (۱)	۴
۷	زبان انگلیسی (۱)	۵
۸	ریاضی و آمار (۱)	۶
۹	اقتصاد	۷
۱۱	علوم و فنون ادبی (۱)	۸
۱۱	علوم و فنون ادبی (۱) (شاهد، گواه)	
۱۲	تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	۹
۱۳	جغرافیای ایران	۱۰
۱۳	جامعه‌شناسی (۱)	۱۱
۱۴	منطق	۱۲
۱۵	منطق (شاهد، گواه)	۱۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف حام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فارسی و نگارش (۱)

-۱

(سیرمفتر علی مر تقوی)

شاعر در بیت صورت سؤال از مخاطب می‌خواهد به او لطف کند و او را از بند بیرون آورد.

(واژه، صفحه‌ی ۱۱۹ کتاب فارسی)

-۲

(سپهر حسن‌خان‌پور)

پدرام: آراسته، نیکو، شاد - زبون: خوار

(واژه، واژه‌نامه‌ی کتاب فارسی)

-۳

(سپهر حسن‌خان‌پور)

در بیت گزینیه‌ی «۴»، شاعر عبارت «بیانی نغز» را در نظر داشته است.

(املا، صفحه‌ی ۱۰ کتاب فارسی)

-۴

(سپهر حسن‌خان‌پور)

الف) به آورد با او بسنده نبود: «نبود» ماضی ساده است. دقت کنید «بسنده» مسند است.

ب) کنون من گشایم چنین روی و موی: «گشایم» فعل مضارع هست ولی مستمر نیست.

ج) ز چنگم رهایی نیایی مشور: «نیایی» مضارع است.

د) زمانه ز مادر چنین ناورید: «ناورید» در معنای «نیاورد» ماضی ساده است.

هـ) یر از درد بودند برنا و پیر: «بودند» ماضی ساده است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷ کتاب فارسی)

-۵

(آگیتا مفتح‌زاده)

دقت کنید «ای» پیش از «دریغ» حرف ندا نیست، شاعر «دریغ» را مخاطب قرار نداده است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌ی ۱۱۵ کتاب فارسی)

-۶

(آگیتا مفتح‌زاده)

«ش» متصل به «سیمین» در بیت گزینیه‌ی «۳» باید ساکن خوانده شود.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌ی ۱۰۵ کتاب فارسی)

-۷

(آگیتا مفتح‌زاده)

«بیم» در مصراع «ز کس جز خداوندشان بیم نیست» نهاد است. دقت کنید «نیست»

به معنای «وجود ندارد» اسنادی نیست. در بیت صورت سؤال، «خاموش» مسند، «آه»

نهاد، «گردون» متمم و «کشته» صفت بیانی است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌ی ۱۱۱ کتاب فارسی)

-۸

(حمید اصفهانی)

الف) «سایه برخاکم فتد آن سرو بالا را» یعنی «سایه‌ی آن سروبالا بر رخم فتد».

ب) «آفت رسد گل‌های رعنا را» یعنی «به گل‌های رعنا آفت رسد».

ج) در جمله‌ی «کسی احوال فردا را نمی‌داند»، «را» نشانه‌ی مفعول است.

د) در جمله‌ی «ذوق خاکبوسی مسیحا را بر زمین آرد»، «را» نشانه‌ی مفعول است.

هـ) «به عشق ناتمام او چه حاجت روی زیبا را؟» یعنی «برای روی زیبا، چه حاجت به

عشق ناتمام او وجود دارد؟»

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌ی ۱۱۷ کتاب فارسی)

-۹

(حمید اصفهانی)

گروه‌هایی که وابسته‌ی پیشین دارد: «آن صفت» - «این صورت»

گروه‌هایی که وابسته‌ی پسین دارد: «صاحب ادب» - «سخن او» - «خلق و خوی من»

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه‌ی ۱۱۹ کتاب فارسی)

-۱۰

(حمید اصفهانی)

عبارت «لاله رنگ» در بیت گزینیه‌ی «۳» تشبیه دارد. دقت کنید «لاله» و «رنگ» در

دیگر ابیات دو واژه‌ی کاملاً جدا با نقش‌های دستوری متفاوتند. همچنین «جام عمر»

نیز در بیت پاسخ، تشبیه است.

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌ی ۱۰۴ کتاب فارسی)

فارسی و نگارش (۱) (شاهد «گواه»)

۱۱-

(کتاب آبی - سراسری زبان ۸۶)

«بار داشتن» یعنی «اجازه‌ی دیدار پادشاه را یافتن». در بیت گزینه‌ی «۲» «بار» به این معنا، به معنای «مرتب» و نیز «آن چه حمل می‌کنند» به کار رفته است و با «یار» نیز جناس ناقص دارد: رقیبان بارها به درگاه تو بار دارند، ای یار، چرا من که بارت را می‌برم بار ندارم؟

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸ کتاب فارسی)

۱۲-

(کتاب آبی)

مصراع چهارم درست معنا شده است: «سوداگران» معنای «مشتریان» دارد و «نکته جفتن» به معنای «شوخی کردن» است. علت نادرستی در سایر مصراع‌ها: «الف»: «کل شدن»: کچل و بی‌موشدن / «ب»: «صدر»: بالای هر مکانی / «ج»: «حاذق»: ماهر، چیره‌دست

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۱۵ کتاب فارسی)

۱۳-

(کتاب آبی)

مصراع صورت سؤال خطاب به خداوند است و شاعر در آن می‌گوید هرگز از خداوند سیر نمی‌شود. هر چهار مصراع حدوداً می‌توانند مکمل معنایی این مصراع باشند، اما تنها مصراع گزینه‌ی «۲» است که تمثیلی برای همین معنی آمده است: خداوند، تو می‌دانی که جانم از تو سیر نمی‌شود، همان‌طور که هیچ ماهی دمی از آب سیر نمی‌شود و از آن نمی‌گریزد.

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۱۷ کتاب فارسی)

۱۴-

(کتاب آبی)

«دریدن جگرگاه دیو سپید» و «بی‌مرگ بودن» زمینه‌ی خرق عادت حماسه را بیان می‌کند.

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب فارسی)

۱۵-

(کتاب آبی)

در گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» به این مفهوم اشاره شده است که گرفتاری‌های انسان‌ها یا مخلوقات دیگر، خواسته یا ناخواسته از جانب خود آن‌هاست (از ماست که بر ماست) اما در گزینه‌ی «۱» به درهم آمیختگی خوشی‌ها و ناخوشی‌های دنیا اشاره شده است.

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۰۷ کتاب فارسی)

۱۶-

(کتاب آبی)

در بیت گزینه‌ی «۱» به این نکته اشاره شده است که نادانی و غرور موجب نابودی است (نباید فریفته‌ی زور بازو شد و با نادانی، خود را به خطر افکند) اما در سایر ابیات بر این نکته تأکید شده است که اگر اراده و عنایت خداوند نباشد، انسان قادر به انجام دادن هیچ کاری نخواهد بود.

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۰۷ کتاب فارسی)

۱۷-

(کتاب آبی)

در ابیات گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»، بر مفهوم میهن‌دوستی و دفاع از وطن تأکید شده است اما در بیت گزینه‌ی «۱»، شاعر وطن را زندان و چاه تصور کرده است که با ترک آن، می‌توان خود را از رنج و محدودیت رها کرد.

(مفهوم، مشابه صفحه‌ی ۱۱ کتاب فارسی)

۱۸-

(کتاب آبی)

بیت گزینه‌ی «۱» می‌گوید کسی که از تقلید رها شده است، همه‌چیز را به درستی می‌بیند. در بیت گزینه‌ی «۲» ناصر خسرو می‌گوید دین او از سر تقلید نیست، صرفاً بر اساس عقل و منطق است چرا که خداوند با تقلید برای انسان آشکار نمی‌شود. بیت گزینه‌ی «۳» نیز به مخاطب می‌گوید برای رسیدن به آرزوها و نیز به حقایق، از تقلید دست بردارد. بیت گزینه‌ی «۴» بر خلاف سایر ابیات نظر مثبتی نسبت به تقلید دارد و آن را مانند عصایی می‌خواند که یاری‌دهنده‌ی شخص است.

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۱۶ کتاب فارسی)

۱۹-

(کتاب آبی - سراسری انسانی ۸۵)

معنای ضرب‌المثل: «از کوزه همان برون تراود که در اوست.»
بیت گزینه‌ی «۱» نیز با مفهوم ضرب‌المثل یکسان است: مصراع دوم: می‌گوید: «آه درونم به صداقت گفتارم گواهی می‌دهد.»

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۱۹ کتاب فارسی)

۲۰-

(کتاب آبی)

«عشق»، «حیرت» و «استغنا» سه مرحله‌ی عرفانی است که ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» به آن‌ها مربوط است. مفهوم مشترک ابیات صورت سؤال و گزینه‌ی «۱» آن جاست که همگی می‌گویند در این دنیا، هر کس به کاری مشغول است در حالی که اگر خداوند نور خود را به این دنیا بتاباند، «چندبینی» از بین می‌رود، همه او را می‌بینند و رو به سوی او می‌آورند.

(مفهوم، صفحه‌ی ۱۱۸ کتاب فارسی)

عربی (زبان قرآن (۱))

-۲۱

(رضا معصومی، ترجمه، صفحه‌ی ۷۲)

«كَانَ ... يُصَدِّرُ»: صادر می‌کرد (ماضی استمراری) / «بلدنا الغنی»: کشور ثروتمند ما / «قِسْمًا مِنْ»: قسمتی از / «الغاز»: گاز / «إِلَى الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ»: به کشورهای صنعتی / «فِي الْمَاضِي»: در گذشته

-۲۲

(رضا معصومی، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه صحیح عبارت: «با میهمانان محترمان هم‌نشینی کن تا پدرت غذا را بیاورد!»
«جالس»: هم‌نشینی کن / «أجلِس»: بنشان

-۲۳

(مریم آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «غذاها در ساعت یک ربع به هشت بر سر سفره آورده شد.»
گزینه‌ی «۳»: «... با رنگ سبز تزیین کنم، زیرا آن رنگ آرامش است.»
گزینه‌ی «۴»: «خوباً» جمع مکسر و به معنای «قرص‌هایی» است.

-۲۴

(مبیر همایی، مفهوم، صفحه‌ی ۶۶)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «خاموشی زبان، (سبب) سلامتی انسان است.» این جمله با گزینه‌ی «۲» می‌تواند هم‌مفهوم باشد، چون هر دو به بلاخیز بودن زبان اشاره دارند.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۳»: «(انسان) بزرگوار هنگامی که وعده دهد، وفا می‌کند.»

-۲۵

(درویشعلی ابراهیمی، لغت، ترکیبی)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «أدویة»: داروها / «آبار»: چاه‌ها / «الكراسی»: صندلی‌ها
گزینه‌ی «۲»: «مُنَحَدَرَات»: سرازیری‌ها
گزینه‌ی «۴»: «موانئ»: بندرها / «صَفراء»: زرد

-۲۶

(درویشعلی ابراهیمی، مفهوم، ترکیبی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: (انتقال نفت کشیدن لوله‌ها کم‌خطرتر است.) ← نادرست

گزینه‌ی «۳»: (هفتاد و نه منهای پنجاه مساوی است با بیست و هفت.) ← نادرست

گزینه‌ی «۴»: (غذای صبحانه، برنج با خورش بادمجان است.) ← نادرست

-۲۷

(مریم آقاییاری، لغت، صفحه‌ی ۸۱)

تمامی گزینه‌ها (پسته، فرش، نفت) جزء کالاهای صادراتی‌اند، ولی «موزه» در گزینه‌ی «۴» نام مکان است و با بقیه کلمات در سایر گزینه‌ها تفاوت دارد.

-۲۸

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، لغت و قواعد، صفحه‌ی ۶۹)

«حُزْنٌ» مبتدا و مرفوع و مضاف است و «المؤمنین» مضاف‌إلیه است که باید مجرور با (ی) شود، پس «المؤمنین» برای جای خالی مناسب است.

-۲۹

(مریم آقاییاری، قواعد، صفحه‌ی ۷۶)

صورت سؤال نائب فاعلی را خواسته که جمع مکسر باشد. در گزینه‌ی «۲»، «أستخدم» فعل ماضی مجهول و «عمال» (جمع مکسر عامل) نائب فاعلش است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «يُغْلَقُ» فعل مضارع مجهول و «باب» (مفرد) نائب فاعلش است.

گزینه‌ی «۳»: «تُعْطِي» فعل مضارع معلوم از باب «إفعال» است و مجهول نیست که نائب فاعل داشته باشد، بلکه فاعلش «تلك» است.

گزینه‌ی «۴»: «تُسَمِّي» فعل مضارع مجهول و «هذه» (اسم اشاره) نائب فاعلش است.

-۳۰

(مبیر همایی، مکالمه، صفحه‌ی ۶۷)

چرا این داروها را می‌خری؟ زیرا مادرم این روزها بیمار است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «زیرا همکارانم در کاروان هستند.»

گزینه‌ی «۲»: «تشکر لازم نیست.»

گزینه‌ی «۳»: «آن را از داروخانه خریدیم.»

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مفرد آقا صالح، اعتماد بر او، صفحه‌ی ۱۱۰ و ۱۱۱)

امام صادق (ع) فرمود: «خداوند به داود (ع) وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانش به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم، گرچه همه آسمان‌ها و زمین و هر چه در آن‌هاست، علیه او برخیزند»
 هنگامی که پیامبر اکرم (ص) از مردمی که اهل کار و فعالیت نبودند، پرسید: «شما چگونه مردمی هستید؟» گفتند: ما توکل کنندگان بر خدا هستیم.

۳۲-

(مفرد رضایی بقا، اعتماد بر او، صفحه‌ی ۱۰۹ و ۱۱۰)

امام علی (ع) در یکی از دعاها می‌فرماید: «اگر مصیبت‌ها بر آنان (متوکلان) فرو بارد، به تو پناه آورند و روی به درگاه تو دارند، چون می‌دانند سر رشته کارها به دست توست.»

اینکه سر رشته کارها و ضرر یا نفع انسان به دست غیر خدا نیست و فقط به دست خداست در آیه شریفه «إِن أَرَادَتِ اللَّهُ بِمُضِرِّ لَمْ يُمْسِكْكُمْ رَحْمَةً قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ» اگر خدا خواهد که به من زبانی رسد، آیا آنان دورکننده‌ی گزند او هستند؟ یا اگر رحمتی برای من خواهد، آیا آنان بازدارنده‌ی رحمت او هستند؟ بگو خدا برای من کافی است. ذکر شده است.

۳۳-

(سیر کمال‌الدین سیفی، اعتماد بر او، صفحه‌ی ۱۱۱)

توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه خود را به خوبی انجام دهد، یعنی فکر و اندیشه خود را به کار گیرد، با دیگران مشورت کند، بهترین راه ممکن را انتخاب نماید و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند. توکل جانشین تنبلی و ندانم کاری افراد نیست، بلکه کمک کننده و امید دهنده به کسی است که اهل همت، تعقل و پشتکار است.

۳۴-

(مفرد رضایی بقا، اعتماد بر او، صفحه‌ی ۱۰۸ و ۱۰۹)

آن‌گاه که دانستیم سرنوشت ابدی انسان‌ها براساس رفتار آن‌ها در دنیا تعیین می‌شود، لازم است بار دیگر با خدای خود «تجدید عهد» کنیم.

انسان متوکل می‌داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست، اگر چه خود به آن مصلحت آگاه نباشد. گاهی چیزهایی را به نفع خود می‌پنداریم در حالی که به ضرر ماست یا اموری را به ضرر خود می‌دانیم در حالی که به نفع ماست: «وَ عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئاً وَ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ...»

۳۵-

(امیر امیربیکلی، دوستی با خدا، صفحه‌ی ۱۱۹ تا ۱۲۱)

اگر ما کسی را دوست داشته باشیم، تلاش می‌کنیم هر آنچه را او دوست دارد انجام دهیم تا علاقه خود را به او نشان دهیم. در احادیث آمده است: «خداوند، بنده گناهکار توبه‌کننده را دوست دارد.» بنابراین توبه از گناهان پیروی از دستورات خداوند است و جهاد در راه خدا، ناظر بر «بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان» است.

۳۶-

(مفرد علی عبارتی، دوستی با خدا، صفحه‌ی ۱۱۸)

قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند و می‌فرماید: «وَ مِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَ بَعْضِي أَزْ مَرْدَمِ هَمَتَائِي نِيَّيَ رَا بِه جَاي خُدا مِي گيرند. آتَان رَا دوست مِي دارند مانند دوستي خدا اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند.»

۳۷-

(مفرد علی عبارتی، دوستی با خدا، صفحه‌ی ۱۱۶ و ۱۱۷)

حدیث شریف «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد.» با بیت تا در طلب گوهر کانی، کانی / تا در هوس لقمه نانی، نانی» قرابت معنایی دارد. امام سجاد (ع) می‌فرماید: «بارالها! خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن‌کس که با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی گردان نشود.»

۳۸-

(امیر امیربیکلی، دوستی با خدا، صفحه‌ی ۱۱۹ تا ۱۲۱)

برخی می‌گویند: اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد، آن‌چه اهمیت دارد، درون و باطن انسان است، نه ظاهر او. اما این توجیه با کلام خدا سازگار نیست. خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خدا اعلام می‌کند و می‌فرماید: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ...»

امام خمینی (ره) بر مبنای جمله «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» که پایه و اساس بنای اسلام است و مرکب از یک «نه به هرچه غیر خدا» و یک «آری به خدای یگانه» می‌باشد، می‌فرماید: «باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.»

۳۹-

(مفرد آقا صالح، یاری از نماز و روزه، صفحه‌ی ۱۳۰ و ۱۳۴)

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «وَ أَمِ الْصَّلَاةِ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ تَذَكَّرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ» و نماز را برپا دار، که نماز از کار زشت و ناپسند نهدی می‌کند و قطعاً یاد خدا بالاتر است، و خدا می‌داند چه می‌کنید.»

پیامبر اکرم (ص) به ابوذر فرمود: «هر کس غیبت مسلمانان را کند، تا چهل روز نماز و روزه‌اش قبول نمی‌شود؛ مگر اینکه فرد غیبت شده، او را ببخشد.»

۴۰-

(مفرد آقا صالح، یاری از نماز و روزه، صفحه‌ی ۱۳۷ و ۱۳۸)

اگر مسافر پیش از ظهر به وطنش یا به جایی که می‌خواهد ده روز در آنجا بماند برسد، در صورتی که مبطلات روزه را انجام نداده باشد، باید روزه بگیرد و در صورتی که مبطلات را انجام داده باشد، نمی‌تواند روزه بگیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: کسی که غسل بر او واجب است، در صورتی می‌تواند با تیمم روزه بگیرد که سهل‌انگاری کند و غسل نکند تا وقت تنگ شود نه اینکه از همان ابتدا تیمم کند.

گزینه‌ی «۲»: مسافری که رفتن او بیش از ۴ فرسخ شرعی (۵/۲۲ کیلومتر) و مجموعه رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد، نباید روزه بگیرد.

گزینه‌ی «۳»: اگر فرزند با نهدی پدر و مادر به سفری برود که بر او واجب نبوده است، باید نماز را تمام بخواند و روزه‌اش را بگیرد.

زبان انگلیسی (۱)

-۴۱

(رضا بهرنگی)

ترجمه‌ی جمله: «این پاراگراف مطرح می‌کند که امواج زلزله‌ای زمین را تکان می‌دهند.»

(درک مطلب)

-۴۲

(رضا بهرنگی)

ترجمه‌ی جمله: «در متن ذکر شده است که سنگ‌ها هنگامی که فشار زیاد شود،

می‌شکنند.»

(درک مطلب)

-۴۳

(رضا بهرنگی)

ترجمه‌ی جمله: «با توجه به متن زلزله‌ها باعث حرکات تکه‌های سنگ می‌شوند.»

(درک مطلب)

-۴۴

(رضا بهرنگی)

ترجمه‌ی جمله: «در متن ضمیر "They"، به «دو صفحه» برمی‌گردد.»

(درک مطلب)

-۴۵

(رضا بهرنگی)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه "smoothly" در متن که زیر آن خط کشیده شده از لحاظ

معنایی به "lightly" به معنی «به آهستگی» نزدیک‌ترین است.»

(درک مطلب)

-۴۶

(مهمر سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «بهترین عنوان برای متن چیست؟»

«نوعی از گفتار که سوت زده می‌شود.»

(درک مطلب)

-۴۷

(مهمر سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «متن به‌طور تلویحی می‌گوید که اگر به خاطر ویژگی‌های جغرافیایی لا

گمرا نبود سیل‌بو به وجود نمی‌آمد.»

(درک مطلب)

-۴۸

(مهمر سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «هنگامی که شرایط به اندازه‌ی کافی مطلوب باشد، صدای یک فردی که

از سیل‌بو استفاده می‌کند، از فاصله‌ی ۹ مایلی می‌تواند شنیده شود.»

(درک مطلب)

-۴۹

(مهمر سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه "approximately" در متن که زیر آن خط کشیده شده از

لحاظ معنایی به "nearly" به معنی «تقریباً» نزدیک‌ترین است.»

(درک مطلب)

-۵۰

(مهمر سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «با توجه به متن کدام جمله صحیح نیست؟»

«یک سوت خوب دقیقاً می‌تواند از فاصله‌ی ۹ مایلی شنیده شود.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۱)

۵۷- (امیر مضموریان، معیارهای پراکندگی، صفحه‌ی ۱۰۵ تا ۱۰۹)
ابتدا میانگین را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{2a - 1 + 2a + 2 + 2a - 4 + 2a + 3}{4} = \frac{8a}{4} = 2a$$

حال طبق رابطه‌ی انحراف معیار داریم:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(2a - 1 - 2a)^2 + (2a + 2 - 2a)^2 + (2a - 4 - 2a)^2 + (2a + 3 - 2a)^2}{4}}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{(-1)^2 + 2^2 + (-4)^2 + (3)^2}{4}} = \sqrt{\frac{1 + 4 + 16 + 9}{4}} = \sqrt{\frac{30}{4}} = \frac{\sqrt{30}}{2}$$

۵۸- (امیر مضموریان، معیارهای پراکندگی، صفحه‌ی ۱۰۵ تا ۱۰۹)

طبق رابطه‌ی $\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + (x_3 - \bar{x})^2}{3}$ در صورتی واریانس صفر می‌شود که:

$$x_1 = \bar{x}, x_2 = \bar{x}, x_3 = \bar{x} \Rightarrow x_1 = x_2 = x_3 = \bar{x}$$

در این صورت باید همه‌ی داده‌ها برابر باشند و میانه نیز برابر خود داده‌ها خواهد شد، یعنی:

$$2a + b = 6a = 3c - b = 18$$

$$\begin{cases} 6a = 18 \Rightarrow a = 3 \\ 2a + b = 18 \Rightarrow 2 \times 3 + b = 18 \Rightarrow b = 12 \\ 3c - b = 18 \Rightarrow 3c - 12 = 18 \Rightarrow 3c = 30 \Rightarrow c = 10 \\ a + b + c = 3 + 12 + 10 = 25 \end{cases}$$

۵۹- (امیر زراندوز، نمودارهای یک متغیره، صفحه‌ی ۱۳۱ تا ۱۳۵)

نوشتن داده‌ها و یافتن چارک‌ها

5, 5, 5, 5, 6, 6, 6, 7, 7, 8, 9, 9, 10, 10, 10

Q₁   Q₂   Q₃

داده‌های دنباله‌ی سمت راست σ^2 : واریانس $\Rightarrow 10, 10, 10$

یعنی داده‌های بعد از Q₃ دقت کنید که چون داده‌ها با هم برابرند، لذا واریانس آن‌ها صفر است و نیاز به انجام هیچ‌گونه محاسبه‌ی برای یافتن واریانس نداریم.

۶۰- (عمیر زرین‌کفش، معیارهای پراکندگی، صفحه‌ی ۱۰۵ تا ۱۱۴)

ابتدا میانگین داده‌های هر سه بازار را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x}_{(الف)} = \frac{8 + 10 + 12 + 12 + 10 + 8 + 10}{7} = \frac{70}{7} = 10$$

$$\bar{x}_{(ب)} = \frac{8 + 10 + 13 + 9 + 11 + 8 + 11}{7} = \frac{70}{7} = 10$$

$$\bar{x}_{(پ)} = \frac{6 + 6 + 15 + 14 + 8 + 12 + 9}{7} = \frac{70}{7} = 10$$

میانگین هر سه بازار یکسان است، حال به محاسبه‌ی انحراف معیار هر سه بازار می‌پردازیم:

$$\sigma_{(الف)} = \sqrt{\frac{2^2 + 0^2 + 2^2 + 2^2 + 0^2 + 2^2 + 0^2}{7}} = \sqrt{\frac{16}{7}}$$

$$\sigma_{(ب)} = \sqrt{\frac{2^2 + 0^2 + 3^2 + 1^2 + 1^2 + 2^2 + 1^2}{7}} = \sqrt{\frac{20}{7}}$$

$$\sigma_{(پ)} = \sqrt{\frac{4^2 + 4^2 + 5^2 + 4^2 + 2^2 + 2^2 + 1^2}{7}} = \sqrt{\frac{82}{7}}$$

چون انحراف معیار بازار (الف) کمتر است، پس پراکندگی داده‌ها در اطراف میانگین کمتر از بازارهای دیگر است، پس این بازار ثبات بیشتری دارد.

۵۱- (عمیر زرین‌کفش، معیارهای پراکندگی، صفحه‌ی ۱۰۵ تا ۱۰۹)
تقریباً ۹۹/۹ درصد از مشاهدات در فاصله‌ی سه برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند.

۵۲- (امیر زراندوز، معیارهای پراکندگی، صفحه‌ی ۱۱۰)

دامنه‌ی میان چارکی یعنی (Q₃ - Q₁) است، پس ابتدا چارک‌ها را به دست می‌آوریم تا به جواب (Q₃ - Q₁) برسیم، ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 9, 12, 13, 15, 17, 18, 20

$$\begin{matrix} Q_1 & Q_2 & Q_3 \\ \Rightarrow IQR = Q_3 - Q_1 = 15 - 5 = 10 \end{matrix}$$

۵۳- (امیر مضموریان، معیارهای گرایش به مرکز، صفحه‌ی ۱۰۴ تا ۱۰۴)

ابتدا میانگین داده‌های اولیه را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x}_1 = \frac{16 + 5 + 13 + 17 + 9}{5} = \frac{60}{5} = 12$$

حال با افزودن سه داده، باید میانگین ۸ داده جدید برابر با ۲۴ با ۱۲×۲ شود.

$$\bar{x}_2 = 24 \Rightarrow \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{8} = 24 \Rightarrow \text{مجموع داده‌ها} = 24 \times 8 = 192$$

مجموع ۸ داده باید ۱۹۲ باشد، از آنجا که مجموع ۵ داده اولیه ۶۰ است، باید مجموع ۳ داده جدید ۱۳۲ = ۱۹۲ - ۶۰ باشد.

در بین گزینه‌ها تنها گزینه‌ای که مجموع سه داده آن برابر با ۱۳۲ است، گزینه‌ی «۲» است.

۵۴- (امیر زراندوز، نمودارهای یک متغیره، صفحه‌ی ۱۱۶ تا ۱۲۰)

نمودارهای یک متغیره، صفحه‌ی ۱۱۶ تا ۱۲۰

تعداد کل داده‌ها N = 10 + 18 + 24 + 18 + 10 = 80

تعداد خیلی قوی‌ها f = 10

$$\Rightarrow \text{درصد مطلوب} = \frac{f}{N} \times 100 = \frac{10}{80} \times 100 = 12.5\%$$

۵۵- (امیر مضموریان، معیارهای گرایش به مرکز، صفحه‌ی ۱۰۴ تا ۱۰۴)

ابتدا بدون در نظر گرفتن m، داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

2, 4, 6, 10, 12, 16, 17, 17, 20

میانه این اعداد (بدون در نظر گرفتن m) برابر ۱۲ است. از آنجا که میانه همه‌ی اعداد برابر ۱۳ است، باید عدد m بزرگتر از ۱۲ باشد (زیرا در محاسبه‌ی میانه این ۱۰ عدد، میانگین دو عدد وسط محاسبه می‌شود). حال اگر $m \geq 16$ باشد، میانه برابر

$$\text{با } \frac{12 + 16}{2} = 14 \text{ می‌شود که نادرست است.}$$

$$\text{پس } m \text{ بین } 12 \text{ و } 16 \text{ است، یعنی میانه برابر است با: } \frac{m + 12}{2}$$

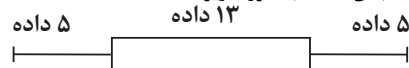
$$\frac{12 + m}{2} = 13 \Rightarrow m = 14$$

حال میانگین را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{2 + 4 + 6 + 10 + 12 + 14 + 16 + 17 + 17 + 20}{10} = 11.8$$

۵۶- (امیر مضموریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه‌ی ۱۳۱ تا ۱۳۵)

از آنجا که تعداد داده‌ها ۲۳ فرد است، میانه یکی از داده‌ها است و داده‌ی دوازدهم است و نمودار جعبه‌ی داده‌ها به صورت زیر است:

۱۷ داده از چارک سوم کوچکتر و ۱۷ داده از چارک اول بزرگتر هستند.

اقتصاد

-۶۱

(معمومه سبینه صفا، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۰)

صادرات و واردات کالا و خدمات، سرمایه‌گذاری (یا حرکت سرمایه)، برقراری روابط تجاری با ملت‌های دیگر، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی و مالی با کشورهای همسایه و اجرای موافقت‌نامه‌های همکاری اقتصادی از موارد مطرح در اقتصاد بین‌الملل است. برخورد با متخلفان از اجرای عهدنامه‌ها از موارد مطرح در اقتصاد بین‌الملل نیست.

-۶۲

(معمومه سبینه صفا، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۲ و ۱۱۱)

تولیدکنندگان معمولاً فرصت، تخصص و امکانات لازم را برای فروش محصولات خود به مصرف‌کنندگان کشورهای دیگر ندارند؛ به همین دلیل، این کار را از طریق افرادی انجام می‌دهند که شغل آن‌ها خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی است. به این افراد در اصطلاح «تاجر» یا «بازرگان» گفته می‌شود. بازاریابان بین‌المللی می‌توانند با اطلاع از بازارهای کشورهای دیگر و نیازها و علایق مصرف‌کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی و افزایش رونق اقتصادی کشور کمک شایانی بکنند. - پیدایش صنعت بخار، حمل و نقل ریلی و هوانوردی و به دنبال آن، پیشرفت دانش فنی بشر، وجود امنیت نسبی در سرزمین‌ها، راه‌های مناسب و مقررات مورد قبول بین‌المللی، موجب کاهش هزینه‌های تجارت در داخل و خارج از مرزها شد.

-۶۳

(معمومه سبینه صفا، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۳)

کشورها از نظر در اختیار داشتن منابع طبیعی، معادن زیرزمینی و سرمایه‌ی انسانی متخصص وضع یکسانی ندارند.

-۶۴

(علیرضا رضایی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۸)

هرچند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیرمزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید، امکان اشتغال وجود نداشته باشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصولی غیرمزیتی و کم‌مزیت، از بیکاری بهتر است.

-۶۵

(علیرضا رضایی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۸)

«مزیت داشتن یا نداشتن مفهومی ایستا و دائمی نیست، به عبارت دیگر اگر کشوری به دلیل محدودیت‌های طبیعی، مزیت اقتصادی نداشته باشد به این معنی نیست که نمی‌تواند به مزیت دست یابد. اگر محصولی با هزینه تمام شده زیاد و کیفیت کم تولید شود، با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان از آن می‌تواند مزیت به دست آورد.»

-۶۶

(مریم بوستان، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۸ و ۱۲۰)

- «صنایع نوزاد» و «صنایع گلخانه‌ای» به صنایعی گفته می‌شود که با حمایت دولت و مردم در مسیر کسب مزیت اقتصادی است. - زنجیره خلق ارزش در اقتصاد به تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده گفته می‌شود.

-۶۷

(علیرضا رضایی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۲۱)

- مانع تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها از تحریم‌های مالی محسوب می‌شوند. - تحریم موجب می‌شود که کشور تحریم‌شونده با اتکا به نیروهای داخلی به تولید دست بزند و مزیت‌های اقتصادی و رقابتی کسب کند. با اجرای صحیح این سیاست، اقتصاد درون‌زا تحقق می‌یابد.

-۶۸

(علیرضا رضایی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۴ و ۱۱۵)

کشور A در تولید قهوه مزیت مطلق دارد. بنابراین باید در داخل به تولید قهوه بپردازد و برنج موردنیاز خود را از کشور B وارد کند. کشور B در تولید برنج مزیت مطلق دارد. بنابراین باید در داخل به تولید برنج بپردازد و قهوه موردنیاز خود را از کشور A وارد کند. کشور C در تولید هیچ کدام از محصولات، مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید برنج نسبت به قهوه مزیت نسبی دارد (۴۵۰ به ۲۵۰) بنابراین باید در تولید برنج متمرکز شود و قهوه مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.

-۶۹

(علیرضا رضایی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۲۷ و ۱۲۸)

تشریح عبارات نادرست:

(ج) در دوره پهلوی در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت. (د) در دوره پهلوی، نوسازی و توسعه ایران به صورتی ظاهری و سطحی و با صنایع مونتاز انجام شد.

-۷۰

(کوثر دستورانی، توکیبی)

- کشور ما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با بلوکه شدن اسامول و دارایی‌های خود، مشمول تحریم‌های آمریکا شد. - اتحادیه ملل جنوب شرق آسیا چهارمین منطقه قدرتمند تجاری در جهان به‌شمار می‌رود.

-۷۱

(کوثر دستورانی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۲۵ تا ۱۲۷)

تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در قاره اروپا: اقتصاد ایران در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ هـ. ش
 - اعطای امتیاز به کشورهای استعماری، عهدنامه‌های ننگین: اقتصاد ایران در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ هـ. ش
 - شکل‌گیری نظام نوینی در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور: اقتصاد ایران از ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷

-۷۲

(مهری کارران، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۲۵)

(الف) در نیمه اول حکومت صفویه، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.

(ب) در دوران قاجار، بی‌کفایتی و عیاشی حکام به اوج رسید و ایران فرصت طلائی خود را برای جبران عقب‌ماندگی نسبت به اروپا - که در آن زمان هنوز چشمگیر نشده بود - از دست داد.

-۷۳

(مهری کارران، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۶)

روابط اقتصادی بین کشورها فقط به تجارت بین‌الملل (مبادله کالا و خدمات) محدود نمی‌شود بلکه به مهاجرت نیروی کار و حرکت سرمایه (جابه‌جایی عوامل تولید) از نقطه‌ای از دنیا به نقطه‌ی دیگر که وضع بهتری دارد، نیز اطلاق می‌شود.

-۷۴

(مهری کارران، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۶ و ۱۱۷)

تولید کالاها و خدمات راهبردی، بدون توجه به میزان سود، هزینه و بازار و ... انجام می‌شود.

-۷۵

(علیرضا رضایی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۳۲)

در اغلب کشورهای توسعه‌یافته پیشرفت‌ها به بهای تخریب شدید محیط زیست بوده است و با این اتفاق امکان دستیابی به پیشرفت و توسعه پایدار و مداوم وجود نخواهد داشت و اصل ۵۰ قانون اساسی بر این موضوع تأکید دارد.

-۷۶

(مهدی ابراهیم مازنی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۳۰)

اصل ۴۴ قانون اساسی در مورد محدوده فعالیت بخش‌های اقتصادی است و پست و تلگراف و کشتیرانی در بخش دولتی قرار دارند و مالکیت آن‌ها به صورت عمومی و در اختیار دولت است.

-۷۷

(مهدی ابراهیم مازنی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۲۸ و ۱۲۹)

فصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، که شامل اصول چهل و سوم تا پنجاه و پنجم می‌شود با عنوان اقتصاد و امور مالی به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی نظام اقتصادی مطلوب خود را ترسیم کرده است.

-۷۸

(مهدی ابراهیم مازنی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۳۲ و ۱۳۳)

تشریح عبارات نادرست:

(ب) پس از پیروزی انقلاب اسلامی به دنبال اعلام قانون ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی، اداره تعداد قابل توجهی از کارخانه‌ها و مؤسسات تولیدی - تجاری به دولت سپرده شد.

(ج) در ایام قبل از انقلاب کارخانه‌ها و مؤسسات تولیدی - تجاری عمدتاً به وابستگان دربار متعلق بود.

-۷۹

(مهدی ابراهیم مازنی، اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۱۳۱ و ۱۳۲)

هر یک از عبارات مذکور در صورت سؤال به ترتیب به اصول ۴۶ و ۴۹ و ۴۸ قانون اساسی مربوط می‌شود.

-۸۰

(مریم بوستان، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۱۵ و ۱۲۰)

تشریح عبارات نادرست:

زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری بر تک محصولی مبتنی است و بنابراین هر فردی با تخصص خود به یک شغل و حرفه مشغول است.

علوم و فنون ادبی (۱)

-۸۱

(اعظم نوری‌نیا، قافیه، صفحه‌ی ۹۱)

ابیات «الف»، «پ»، «ت» و «ث» دو قافیه دارند.
الف: کمان و امتحان / جست و خست
پ: مستت و دستت / تیرم و گیرم
ث: راند و ماند / بارم و دارم

-۸۲

(شبنم رمشانی، قافیه، صفحه‌ی ۹۲)

کلمات «بیمار و کشدار» بی‌انتظار با یکدیگر هم‌قافیه هستند و حروف الحاقی ندارند. حرف روی در آن‌ها «ر» است. قافیه، مطابق با قاعده «۲» [مصوت + صامت] (الف + ر) است.

-۸۳

(سعیر یعفری، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۳)
نثر عبارات صورت سؤال: «الف» نثر فنی، «ب» نثر فنی، «پ» نثر موزون، «ت» نثر فنی، «ث» نثر موزون

-۸۴

(شبنم رمشانی، قافیه، صفحه‌ی ۹۰)

کلمات «زیبا» و «را» کلمات قافیه هستند: قافیه براساس قاعده «۱» است.
در سایر گزینه‌ها، قافیه براساس قاعده «۲» است:
گزینه‌ی «۲»: واژگان قافیه: بی‌زبان و عیان / حروف قافیه: ان
گزینه‌ی «۳»: واژگان قافیه: اسرار و بازار / حروف قافیه (ار)
گزینه‌ی «۴»: واژگان قافیه: بر و فر / حروف قافیه (ر)

-۸۵

(مهناز شریفی، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۵)

در این نوشته، حذف فعل وجود ندارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: در این حکایت کوتاه نویسنده نعمت‌های این دنیا را به مواردی از جمله روشنایی برق، چشیدن شهد مسموم و خواب نیکو (رویا) تشبیه کرده است.
گزینه «۲»: کلمات عربی فراوانی در متن استفاده شده است از جمله ثبات، مسموم، اثنا، لکن، تحسّر، تاسف ...
گزینه «۴»: استفاده از توصیفاتی هم‌چون خمره پر شهد مسموم، چون روشنایی برق بی‌دوام و ثبات

-۸۶

(مهناز شریفی، قافیه، صفحه‌ی ۸۹ و ۹۰)

در بیت «ب» کلمه «او» ردیف است و قافیه به حساب نمی‌آید. حروف قافیه این بیت «ومی» است.
در بیت «ث» نیز کلمه «را» ردیف و حروف قافیه «یم» است.
حروف قافیه در بیت «الف»، «ا» و «م» مطابق با قاعده «۱» است.
حرف قافیه در بیت «ت» نیز «و» و «م» مطابق با قاعده «۱» است.
در بیت «پ» حرف قافیه «ا» و «م» مطابق با قاعده «۱» است.

-۸۷

(عارف‌سارات طباطبایی‌نژاد، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۱ و ۸۲)

ناصر خسرو از شاعران آغاز این دوره، به سبب پای‌بندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره می‌گرفت. پس از او، سنایی هم - که ابتدا مدیحه‌گوی بود - در دوره دوم از حیات شعری خود به سیر و سلوک معنوی پرداخت.

-۸۸

(سعیر یعفری، قافیه، صفحه‌ی ۸۹)

الف) «مستان» در این بیت در هر مصراع، یک معنی جداگانه دارد؛ در مصراع نخست به معنای «مست‌ها» و در مصراع دوم به معنای «نگیر» آمده است.
پ) «یم» ردیف نیست و جزء حروف الحاقی قافیه به شمار می‌رود.
ث) «جوی» در هر یک از مصراع‌های این بیت در معنای متفاوتی آمده است: در مصراع نخست به معنای «جوینده» و در مصراع دوم به معنای «جوی آب» آمده است.

-۸۹

(اعظم نوری‌نیا، قافیه، صفحه‌ی ۹۱)

قافیه درونی در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خلقی، زرقی، غرقی
گزینه «۲»: فرخنده، زنده، فروزنده
گزینه «۴»: ما، نما، شما

-۹۰

(عارف‌سارات طباطبایی‌نژاد، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۱ و ۸۲)

عبارت «ب» و «د» صحیح است.
الف) سخن ناصر خسرو یادآور سروده‌های سخنوران قرن چهارم است.
ج) مولوی و عطار پیرو سنایی بودند.

علوم و فنون ادبی (۱) (شاهد گواه)

-۹۱

(کتاب جامع با تغییر، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۴ و ۸۵ کتاب درسی)
بیت گزینه «۱» از نظر سادگی و زبان شعر و استفاده از دو نشانه برای یک متمم (به سر اندر / به شعر اندر) ویژگی‌های سبک خراسانی را دارد.

-۹۲

(کتاب جامع، قافیه، صفحه‌ی ۹۰ کتاب درسی)

حروف قافیه در بیت گزینه «۳» (س) و الگوی هجایی آن «مصوت کوتاه + صامت» است؛ اما الگوی هجایی حروف قافیه در سایر گزینه‌ها «مصوت کوتاه + صامت + صامت» است.
حروف قافیه در سایر ابیات:

گزینه «۱»: - یب
گزینه «۲»: - ند
گزینه «۴»: - شت

-۹۳

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۳ و ۸۵ کتاب درسی)

در متن، ایهام وجود ندارد.
آرایه تشخیص: آموختن ماه / استمداد گرفتن زهره
آرایه تناسب: ماه و زهره
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: در وی سباع و وحوش بسیار آلودند. / ملک ایشان شیری [بود].
گزینه «۳»: واژگان عربی در متن: صحن، استمداد، سباع، وحوش، طاعت، متابعت، حشمت، حریم، سیادت و ...

-۹۴

(کتاب جامع، قافیه، صفحه‌ی ۹۰ و ۹۱ کتاب درسی)

حکایتی و روایتی = واژه‌های قافیه هستند و حروف مشترک قافیه «ت + ی» با مصوت کوتاه شروع شده است. / «ی» حرف الحاقی است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: باری - خاری = واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ار + ی» / «ی» حرف الحاقی است.
گزینه «۲»: باری - گل‌عداری = واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ار + ی» / «ی» حرف الحاقی است.
گزینه «۳»: سرزمینی - ره‌نشینی = واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ین + ی» / «ی» حرف الحاقی است.

-۹۵

کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۵ کتاب (درسی) در بیت گزیده «۲»: شکایت و انتقاد اجتماعی دیده می‌شود.

-۹۶

کتاب جامع، قافیه، صفحه‌ی ۹۲ کتاب (درسی)

تشریح در سایر گزینه‌ها:

گزیده «۱»: «بود» و «گشود»

گزیده «۲»: «خدایانند» و «لبخند»

گزیده «۳»: «فراز» و «باز»

-۹۷

کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۵ کتاب (درسی) در عبارت این گزیده، جابه‌جایی صورت گرفته است: به جماعتی بسیار و خلقی بی‌شمار رسیدم.

افعال محذوف به ترتیب عبارت‌اند از:

گزیده «۱»: «داشت»

گزیده «۳»: «است»

گزیده «۴»: «است»

-۹۸

کتاب جامع، قافیه، صفحه‌ی ۹۱ کتاب (درسی) در بیت گزیده «۲»، کلمات «عرجون - بیرون» و «نمود - نبود» با یک‌دیگر قافیه شده‌اند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزیده «۱»: واژه‌های قافیه «آن - دان» هستند.

گزیده «۳»: کلمات «نادان» و «آسان» قافیه هستند.

گزیده «۴»: کلمات «جوید» و «گوید» قافیه هستند. «باز» ردیف است.

-۹۹

کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه‌ی ۸۴ کتاب (درسی) کنایه: به صحرا برافکندن (آشکار کردن، فاش ساختن) / تشخیص: رخسار صبح (اضافه استعاری) / استعاره: پیر ← آسمان / طبلسان مطراً ← شب

-۱۰۰

کتاب جامع، قافیه، صفحه‌ی ۹۰ کتاب (درسی) قافیه بیت این گزینه مطابق قاعده «۲» و سایر ابیات مطابق قاعده «۱» است.

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

-۱۰۱

مجموعه‌ی سینه‌ی صفا، دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۳۱، ۱۳۳ و ۱۳۴

تشریح گزینه‌ها:

گزیده «۱»: غلط (در اواسط دوره‌اشکانیان) - غلط (آذرفرنبغ در فارس، خاص موبدان بود).

گزیده «۲»: صحیح - صحیح

گزیده «۳»: غلط (برخی از پادشاهان اشکانی) - صحیح

گزیده «۴»: صحیح - غلط (در این سلسله مراتب، پس از موبدان موبد، روحانیون جای می‌گرفتند.)

-۱۰۲

مجموعه‌ی سینه‌ی صفا، دین و اعتقادات، صفحه‌ی ۱۳۳ تا ۱۳۵

پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.

مانی عقیده داشت که او و پیامبران پیش از وی، آمده‌اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند.

در زمان بهرام یکم، مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد.

-۱۰۳

تشریح موارد:

الف) یکی از مقام‌های عالی‌مرتبۀ دربار ساسانی که عنوان واستریوشان‌سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت.

ب) داریوش بزرگ، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.

ج) داریوش

د) دوران فرمانروایی اشکانیان و ساسانیان

ه) دوران فرمانروایی ساسانیان

-۱۰۴

مجموعه‌ی سینه‌ی صفا، اقتصاد و معیشت، صفحه‌ی ۱۲۶ و ۱۲۷

تشریح موارد نادرست:

الف) وضعیت اقتصاد و معیشت ایران در دوران باستان همواره تحت تأثیر عوامل سیاسی، مدیریتی و اقلیمی قرار داشت.

ب) با به قدرت رسیدن اشکانیان، بار دیگر جریان داد و ستد به خصوص بازرگانی خارجی رونق اساسی گرفت و یکی از عوامل مهم آن، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن گشایش جاده‌ی معروف ابریشم بود.

-۱۰۵

مانند سارانت شاه‌مهراری، اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۶

الف) ساسانیان

ب) در دوران حکومت سلوکیان، تجارت رونق گذشته را نداشت، از حجم مبادله کالاهای ارزان قیمت کاسته شد و در عوض اشیای تجملی، جای آن‌ها را گرفت.

پ) بقایای کاروان‌سراها و پل‌های برج‌مانده از دوره‌ی ساسانی نشان می‌دهد که در آن زمان، توجه خاصی به بازسازی و توسعه‌ی جاده‌ها می‌شده است.

ت) نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد، معیاری برای ارزش‌گذاری کالاها و خدمات در نواحی مختلف پادشاهی هخامنشی شد و عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود.

ث) حکومت هخامنشی با یکپارچه ساختن سرزمین‌های ثروتمند و متمدنی که مردمان آن‌ها دارای تجربیات فراوانی در تولید کالاهای مختلف بودند، کمک شایانی به رونق اقتصادی و توسعه‌ی صنعت کرد.

-۱۰۶

هژبر ریمی، جامعه و خانواده، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۲ و ۱۱۳

در دوره‌ی ساسانیان مردم به‌طور موروثی به فعالیت‌های خدماتی و تولیدی مشغول بودند و پس از جنبش مزدک، خسرو انوشیروان اقداماتی انجام داد که در نتیجه‌ی آن‌ها از نفوذ و قدرت نجبای درجه‌ی اول کاسته شد.

در زمان هخامنشیان به‌دلیل اهمیت فتوحات نظامی، قشر جنگجویان نسبت به اشراف و بزرگان در جایگاه بالایی قرار داشتند.

در دوره‌ی اشکانیان در نتیجه‌ی جنگ‌های پیاپی با دشمنان خارجی، شمار چشمگیری از اسیران جنگی گردآمده بودند.

در دوره‌ی مادها تمرکز قدرت و ثروت نزد عده‌ای خاص، موجب ایجاد نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی و شکل‌گیری طبقات اجتماعی به‌معنای واقعی آن شد.

-۱۰۷

هژبر ریمی، جامعه و خانواده، صفحه‌ی ۱۱۳ تا ۱۱۶

گاهنبارها به شکرانه‌ی آفریده شدن عناصر اصلی خلقت برگزار می‌شد.

سلطه‌ی پدر خانواده بر اعضای خانواده نامحدود بود.

در زمان هخامنشیان زنان و مردان با حقوق مساوی و برابر کار می‌کردند.

-۱۰۸

(کوثر «ستورانی، جامعه و خانواده، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۲ و ۱۱۳)

تشریح موارد نادرست:

- در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.

- در دوران ساسانیان، موبدان زرتشتی، مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند.

- در عصر ساسانی، دبیران جزو نجبای درجه دوم محسوب می‌شدند.

- اقتصاد خانواده به صورت معیشتی بود و دسترنج تمام افراد خانواده برای رفع نیازمندی‌های مشترک مصرف می‌شد.

-۱۰۹

(کوثر «ستورانی، جامعه و خانواده، صفحه‌ی ۱۱۰ تا ۱۱۲)

تشریح سایر موارد:

گزینه‌ی «۱»: درست - غلط (توضیح مربوط به سلسله ساسانیان)

گزینه‌ی «۲»: درست - غلط (توضیح مربوط به سلسله ساسانیان)

گزینه‌ی «۴»: غلط (در زمان اشکانیان شش خانواده قدرتمند جزو نجبای درجه اول بودند) - درست

-۱۱۰

(کوثر «ستورانی، جامعه و خانواده، صفحه‌ی ۱۱۰ و ۱۱۱)

تصویر اول مربوط به نقش برجسته بهرام دوم ساسانی و دربارانش در نقش رستم و تصویر دوم مربوط به بزرگان مادی و پارسی در سنگ نگاره‌های تخت جمشید می‌باشد.

مغرافیای ایران

-۱۱۱

(منصوره «های زاده، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌ی ۷۶ و ۷۷)

۱۲٪ از شهرهای ایران در ارتفاع ۱۰۰۰-۵۰۰ متری از سطح دریا ساخته شده‌اند و در گذشته ری در مسیر جاده ابریشم ساخته شده است.

-۱۱۲

(منصوره «های زاده، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌ی ۷۸)

از عوامل تأثیرگذار در گسترش سکونتگاه‌ها شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) است و شهر پیشاپور در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود.

-۱۱۳

(اله‌ام «میرزائی، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۱، ۸۲، ۸۳ و ۸۵)

عبارت‌های الف، ب و ث نادرست است.

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) شهر همدان دارای شکل شعاعی است.

ب) در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است.

ث) آلودگی هوا در تهران به‌طور متوسط موجب کاهش ۵ سال از عمر تهرانی‌ها شده است.

-۱۱۴

(اله‌ام «میرزائی، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌ی ۸۴ و ۸۵)

الف) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود و نقش سکونتگاه در چهره و سیمای آن منعکس می‌شود.

ب) شهر بیرانشهر دارای نقش نظامی است.

پ) اراک و اصفهان به دلیل وجود کارخانه‌های مهم و متعدد، نقش صنعتی دارند.

ت) شهر تهران به دلیل پایتخت بودن، استقرار وزارتخانه‌ها، سفارتخانه‌ها و مراکز بزرگ اداری دارای نقش سیاسی - اداری می‌باشد. همچنین به دلیل اقامت دانشجویان از سراسر کشور نقش دانشگاهی هم دارد.

-۱۱۵

(مهمربراهیم «علی نژاد، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌ی ۸۷ و ۸۸)

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

استان‌های یزد، فارس، خراسان رضوی و مرکزی از مراکز اصلی تولید انار در کشور می‌باشند.

امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط تغییر یابد.

محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشاورزان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

-۱۱۶

(مهمربراهیم «علی نژاد، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌ی ۸۹)

به‌جز گزینه‌ی «۴» بقیه گزینه‌ها از عوامل رشد دامداری در کشور می‌باشند.

-۱۱۷

(مهری «گردان، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌ی ۹۱ تا ۹۴)

الف) امروزه بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند.

ب) بخش معدن یکی از بخش‌های مهم اشتغال در کشورمان است.

ج) صنعت خودروسازی یکی از شاخصه‌های توسعه یافتگی کشور است.

د) فرش ایران به دلیل بافت و نقش و نگار خاص از اهمیت و شهرت بین‌المللی برخوردار است.

-۱۱۸

(مهری «گردان، توان‌های اقتصاد ایران، صفحه‌ی ۹۴ و ۹۵)

الف) برای تربیت انسان‌های سالم و رشد یافته دولت‌ها هزینه بسیاری صرف می‌کنند، اما اطمینان دارند اثربخشی و بازدهی آن در درازمدت به دست خواهد آمد.

ب) امروزه تجارت یکی از راه‌های مهم تولید ثروت برای کشورهاست.

ج) امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد.

-۱۱۹

(معصومه «سینی‌نغا، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌ی ۷۹ و ۸۰)

در ایران، وجود کوه‌های البرز و زاگرس و نیز دشت‌های پست و همجوار مجاور آن‌ها از قرن‌ها پیش اوضاع مساعدی را برای دامپروری فراهم کرده است.

روستای لبقوان در استان آذربایجان شرقی و روستای آق‌اولر در استان گیلان واقع شده است.

-۱۲۰

(معصومه «سینی‌نغا، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌ی ۹۶)

پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.

جامعه‌شناسی (۱)

-۱۲۱

(مهمربراهیم «مازنی، تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»، صفحه‌ی ۸۱ و ۸۲)

- هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

- هویت اجتماعی افراد، محصول عضویت گروهی آن‌هاست.

- هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن، مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد.

۱۲۲-

(مریم بوستان، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»**، صفحه‌ی ۸۳)
بحران هویت در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

۱۲۳-

(مهدی‌ابراهیم مازنی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»**، صفحه‌ی ۸۴)
- با توجه به پیوستار ص ۸۴ بعد از بحران هویت فرهنگی، تحول فرهنگی به وقوع می‌پیوندد.
- تحول جامعه‌ی جاهلی به جامعه‌ی نبوی، تحول فرهنگی مثبت و تحول جامعه‌ی نبوی به جامعه‌ی اموی تحول فرهنگی منفی است.

۱۲۴-

(علیرضا رضایی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»**، صفحه‌ی ۸۴)
علل درونی تحولات فرهنگی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد.

۱۲۵-

(علیرضا رضایی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»**، صفحه‌ی ۸۵)
- کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند.
- مرگ یک جهان اجتماعی زمانی رخ می‌دهد که با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

۱۲۶-

(هژبر رهیمی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»**، صفحه‌ی ۸۸)
جهان اسلام در رویایی با فرهنگ‌های یونان و روم دچار تحولات هویتی نشد.

۱۲۷-

(مهدی‌ابراهیم مازنی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»**، صفحه‌ی ۹۱)
جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نیستند، مانع از آن می‌شوند که انسان به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند. در این جهان‌های اجتماعی، انسان‌ها از حقیقت خود و هستی دور می‌مانند. تصویری که از انسان ارائه می‌شود، سرایی از حقیقت است؛ به همین دلیل فطرت آدمی در این جهان به آرامش نمی‌رسد و به اضطراب و تشویش گرفتار می‌شود و در نهایت، سر به عصیان و اعتراض بر می‌دارد.

۱۲۸-

(علیرضا رضایی، **تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»**، صفحه‌ی ۹۰)
الف) خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب، را «غرب‌زدگی» می‌نامند.
ب) غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.
ج) بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند.

۱۲۹-

(هژبر رهیمی، **هویت ایرانی «هویت فرهنگی ایران»**، صفحه‌ی ۹۵)
تشریح عبارت نادرست:
ب) برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه‌ی جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است.

۱۳۰-

(مریم بوستان، **هویت ایرانی «هویت فرهنگی ایران»**، صفحه‌ی ۹۷ تا ۹۹)
تشریح عبارت نادرست:
در دوران رضا خان حجاب مسئله و معضل درون جامعه ایران بود.

منطق

۱۳۱-

(مانند سارات شاهمراری، **قضیه شرطی و قیاس استثنایی**، صفحه‌ی ۸۵ و ۸۶)
تشریح موارد نادرست:
گزینه‌ی «۲»: قضایای شرطی متصل از دو بخش شرط و جواب شرط تشکیل شده‌اند. گزینه‌ی «۳»: فقط در قضایای شرطی متصل به پیوستگی و اتصال میان دو نسبت حکم می‌شود.
گزینه‌ی «۴»: به قضایایی که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود **قضیه شرطی** می‌گویند.

۱۳۲-

(کوثر دستورانی، **قضیه شرطی و قیاس استثنایی**، صفحه‌ی ۸۷)
دانش بشری یا تصور است یا تصدیق ← منفصل حقیقی
حیوان نمی‌تواند هم اسب باشد هم الاغ اما می‌تواند هیچ کدام نباشد. ← منفصل مانع‌الجمع
فردا نمی‌تواند هم چهارشنبه باشد هم سه‌شنبه اما می‌تواند هیچ‌یک نباشد. ← منفصل مانع‌الجمع

۱۳۳-

(کوثر دستورانی، **قیاس اقترانی**، صفحه‌ی ۷۴)
در صورتی که از قیاسی که حد وسط در آن تکرار نشده نتیجه‌گیری شود، فرد دچار مغالطه عدم تکرار حد وسط شده است مانند گزینه‌ی «۱»، «۲» و «۳» که عین حد وسط تکرار نشده است.

۱۳۴-

(کوثر دستورانی، **قیاس اقترانی**، صفحه‌ی ۷۲ و ۷۳)
«.:» نشانه «نتیجه» در استدلال قیاسی است (پس شامل همه استدلال‌های قیاسی می‌شود) هم چنین جایگاه حد وسط در شکل چهارم در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول می‌باشد.

۱۳۵-

(فاطمه شهیمیری، **قضیه شرطی و قیاس استثنایی**، صفحه‌ی ۹۰)
قیاس استثنایی قیاسی است که عین یا نقیض نتیجه در یکی از مقدمات ذکر شده باشد. این قیاس از دو مقدمه تشکیل می‌شود که یکی شرطی و دیگری حملی است. از آنجا که مقدمه شرطی آن می‌تواند یکی از چهار قضیه شرطی باشد، چهار حالت دارد. **قیاس اقترانی** می‌تواند به شکل شرطی یا حملی باشد، نه قیاس استثنایی.

۱۳۶-

(فاطمه شهیمیری، **قیاس اقترانی**، صفحه‌ی ۷۴ تا ۷۴)
در قیاس اقترانی لازم است موضوع یا محمول یک مقدمه، قرین موضوع یا محمول مقدمه دیگر در نتیجه قرار گیرد و حد وسط حذف شود لذا همه اجزای بخش شده در نتیجه، قرین یکدیگر قرار نمی‌گیرند.

۱۳۷-

(کوثر دستورانی، **قیاس اقترانی**، صفحه‌ی ۷۷ تا ۷۹)
برای بررسی اعتبار قیاس اقترانی نخست شرط اول را بررسی می‌کنیم و اگر شرط اول را داشت به سراغ شرط دوم می‌رویم و اگر شرط دوم رعایت شده بود شرط سوم را بررسی می‌کنیم. (ترتیب مهم است.)

۱۳۸-

(هژبر رهیمی، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۶ و ۷۷)

علامت‌گذاری دو مثال اول درست است، اما در مثال آخر که قضیه‌ی شخصیته داریم علامت موضوع باید مثبت باشد، محمول قضایای شخصیته (از نظر دامنه‌ی مصادیق)، از قانون محمول قضایای محصوره تبعیت می‌کند (یعنی در قضایای موجهه، منفی و در قضایای سالبه، مثبت هستند).

۱۳۹-

(فاطمه شهیمیری، قضیه‌ی شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌ی ۹۲)

قیاس استثنایی انفصالی براساس مقدمه‌ی اول آن که یک قضیه‌ی شرطی منفصل است، سه حالت دارد که در حالت اول یعنی قیاس انفصالی حقیقی می‌توان چهار قیاس استثنایی تشکیل داد که همگی معتبرند.

۱۴۰-

(فاطمه شهیمیری، قضیه‌ی شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌ی ۹۰)

در قیاس استثنایی انفصالی دو حالت «وضع مقدم» و «رفع تالی» نتیجه قطعی و معتبر دارد و دو حالت «رفع مقدم» و «وضع تالی» نتیجه غیرقطعی و نامعتبر دارد. به دو حالت اخیر که نمی‌توان در آن به نتیجه‌ی صحیحی رسید مغالطه «رفع مقدم» و «وضع تالی» می‌گویند.

منطق (شاهد گواه)

۱۴۱-

(کتاب جامع، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۶ کتاب درسی)

علامت قضایا و قیاس بدین ترتیب است:

موضوع قضایای موجهه کلی +

موضوع قضایای موجهه جزئی -

محمول قضایای سالبه + (چه سالبه کلی و یا سالبه جزئی)

محمول قضایای موجهه -

پس قضایای موردنظر بدین ترتیب دارای علامت هستند:

هیچ رودی + پرآب + نیست.

بعضی دانشجویان - مترجم - هستند.

بعضی فلاسفه - سیاستمدار + نیستند.

هر مددجویی + به مشاوره - نیاز دارد.

۱۴۲-

(کتاب جامع، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۶ و ۷۷ کتاب درسی)

سور قضایای کلی نشان می‌دهد که همه‌ی مصادیق موضوع، موردنظر گوینده است و سور قضایای جزئی نشان می‌دهد که برخی از مصادیق موضوع، موردنظر گوینده است.

۱۴۳-

(کتاب جامع، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۹ کتاب درسی)

با توجه به شرط سوم اعتبار قیاس می‌توان گفت: موضوع یا محمولی که در نتیجه مثبت است، در مقدمات نیز باید مثبت باشد و موضوع و محمولی که در نتیجه منفی

است، نیاز به بررسی ندارد. نتیجه‌ی قیاس ذکر شده در صورت سؤال «بعضی الف -

ج - است» می‌باشد.

۱۴۴-

(کتاب جامع، قضیه‌ی شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌ی ۸۷ و ۹۲ کتاب درسی)

تشریح موارد نادرست:

گزینه «۱» منفصل حقیقی است ولی معتبر نیست؛ زیرا گفته می‌تواند دست‌یافت باشد در حالی که باید می‌گفت لزوماً دست‌یافت است. گزینه «۲» منفصل غیرقابل جمع در صدق است و گزینه «۳» نیز منفصل غیرقابل جمع در صدق یا همان مانع‌الجمع است و گزینه «۴» منفصل حقیقی و معتبر است.

توضیح نکات درسی:

آگاهی از اقسام قضایای شرطی به شما در جهت حذف گزینه‌های نادرست کمک می‌کند.

۱۴۵-

(کتاب جامع، قضیه‌ی شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌ی ۹۰ و ۹۱ کتاب درسی)

قیاس استثنایی انفصالی در دو حالت، معتبر و نتیجه‌بخش است:

۱- قاعده‌ی وضع مقدم (اثبات مقدم) ← اثبات تالی

۲- قاعده‌ی رفع تالی (نفی تالی) ← نفی مقدم

و در دو حالت نفی مقدم و اثبات تالی، قیاس معتبر نیست و نمی‌توان به نتیجه‌ی صحیح دست یافت و قیاس مذکور در صورت سؤال در حالت نفی مقدم مطرح شده است؛ «پس قیاس معتبر نیست».

۱۴۶-

(کتاب جامع، قضیه‌ی شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌ی ۹۰ و ۹۱ کتاب درسی)

در گزینه «۱» در بازی والیبال لیگ شهرهای شمالی کشور گروه‌های دیگری غیر از الف و ب می‌تواند در مسابقه برنده باشد، پس صحیح نیست. گزینه «۳» نیز در صورت مسأله گفته است در رقابت و بازی والیبال دیروز ... ممکن است در بازی والیبال دیروز چندین گروه در مقابل هم بازی کرده باشند و از طرفی اگر گروه ب پیروز نشده گروه الف می‌تواند پیروز باشد یا نباشد (لزاماً غلط است). گزینه «۴» فقط بازی بین گروه الف و ب صورت گرفته پس اگر گروه الف پیروز شود لزوماً گروه ب پیروز نیست (نه اینکه نمی‌تواند پیروز باشد) پس گزینه «۲» صحیح است یعنی بین دو گروه الف و ب مسابقه بوده اگر گروه الف پیروز نشده حتماً گروه ب پیروز می‌شود. (بدون در نظر گرفتن تساوی)

۱۴۷-

(کتاب جامع، قضیه‌ی شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌ی ۷۶ کتاب درسی)

علامت‌گذاری در قیاس‌ها بدین ترتیب است که موضوع کلی‌ها را با علامت مثبت (+) و موضوع جزئی‌ها را با علامت منفی (-) نمایش می‌دهند. هم‌چنین محمول در قضایای سالبه مثبت (+) و در قضایای موجهه منفی (-) می‌باشد هر الف+ ب- است، بعضی ب- ج- است، بعضی ب+ الف- است، هیچ ب+ ج+ نیست.

۱۴۸-

(کتاب جامع، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۳ کتاب درسی)

حد وسط در مقدمه‌ی اول و دوم موضوع است پس شکل سوم می‌باشد.

توضیح نکات درسی:

نتیجه در شکل سوم همواره «جزئی» می‌باشد.

۱۴۹-

(کتاب جامع، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۶ کتاب درسی)

در قضایای سالبه همه مصادیق محمول و در قضایای موجهه برخی از مصادیق محمول مورد نظر گوینده است. این دو نکته اساس تعیین اعتبار یک قیاس اند.

۱۵۰-

(کتاب جامع، قیاس اقترانی، صفحه‌ی ۷۶ کتاب درسی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

در گزینه «۱» حد وسط در قیاس بعضی الف ... در هر دو مقدمه منفی است و شکل اول. در قیاس دوم هر سیاهی ... حد وسط در مقدمه اول منفی و در مقدمه دوم مثبت است و شکل دوم.

در گزینه «۲» در هر کتابی ... حد وسط در مقدمه ۱ و ۲ منفی است و شکل دوم. در قیاس بعضی مشاوره‌ها ... در مقدمه اول حد وسط منفی و در مقدمه دوم مثبت است و شکل اول.

در گزینه «۳» در مقدمه اول حد وسط مثبت و در مقدمه دوم حد وسط منفی است و شکل سوم و در قیاس هیچ ستاره‌ای متحرک نیست ... حد وسط در مقدمه اول محمول و مثبت و در مقدمه دوم حد وسط موضوع و علامت حد وسط مثبت می‌باشد.

و در گزینه «۴» در هر مورد علامت حد وسط منفی می‌باشد و مورد اول شکل دوم و مورد دوم شکل سوم می‌باشد.